

İAOSB 25. Yıl

Atatürkorganize

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ DERGİSİ

AGÜSTOS
2015
SAYI 118

İzmir'in lojistik görünümü

İEF'DEN
DÜNYAYA
84. KEZ
MERHABA

ÇİN
ÇARPMASI
VE SONRASI
TARTIŞILIYOR

UĞURTAŞ:
SİYASİ
HESAPLAR
KAZANDI

DOĞRU HAMLELERİN PUSULASI

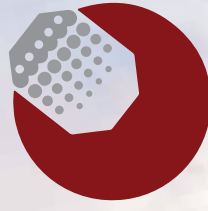
Sanayinin gelişiminde
kuruluşundan bugüne
doğru Bölgeyiz...

M.Kemal Atatürk Blv. No:42 35620 Çiğli/İzmir
T. (0232) 376 71 76 - F. (0232) 376 71 00
iaosb@iaosb.org.tr • www.iaosb.org.tr

İZMİR ATATÜRK
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

İAOSB VAKFI

İZMİR ATATÜRK ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

Sanayici ve İşadamları Sağlık ve Eğitim Vakfı

BİR ADIM DAHA İLERİYE HEP BİRLİKTE

ÖZEL İAOSB NEDİM UYSAL ANADOLU TEKNİK LİSESİ

Sizleri Vakfımıza Davet Ediyoruz...

Bilgi ve Katılım: Hüseyin DOĞAN • T.: 0232 376 71 76 - 226 www.iaosb.org.tr • hdogan@iaosb.org.tr

Siyasi hesaplar kazandı

**Hilmi
UĞURTAŞ**

İzmir Atatürk
Organize Sanayi
Bölgesi Yönetim
Kurulu Başkanı

Ne yazık ki toplumumuzda sıkça yaşadığımız uzlaşma kültürü eksikliğimiz ülkemizin en tepesine, bizi yönetmeleri için seçilen siyasetçilerimize kadar yansıyor. Türkiye'nin siyasi, sosyal ve ekonomik anlamda çok zorlu bir dönemden geçtiği bu zamanda dahi temel konu ve prensiplerde anlaşarak bir hükümet kurulamadı. Neredeyse 7 Haziran'da gerçekleşen seçimin bir anlamı kalmadı. Oysa ülkemiz seçmenin yüzde 95'inin iradesinin yansıdığı böyle bir seçimin sonu böyle olmamalıydı. Bu gecikme ve hükümet kurulamamasının nedeni, nasıl olduğu kamuoyunun değerlendireceği bir husustur. Ancak, Kasım ayında olası görülen bir erken seçim ile Türkiye, tekrar politik tartışmalar-

rın ekonomiyi de, gelişmeyi de, büyümeyi de arkasına atacağı bir seçim atmosferine girecektir. Oysa hepimiz gayet iyi biliriz ki, özellikle ekonominin hiç istemediği şey yönetsel boşluk ve bilinmezliktir. Türkiye bu riskin tam ortasındadır.

Türkiye'nin siyaseten böyle bir ortama sürüklenmesinin ciddi, olumsuz etkileri vardır.

Dolarda rekorları alt üst eden yükseliş, dünya pazarlarındaki yavaşlamanın etkisi ile ihracata olumlu bir katkı veremediği gibi, dolara endeksli yapılan ithalatın neticesinde önemli kullanım alanlarında fiyatları ciddi anlamda etkilemiştir.

Türkiye'nin kısa vadeli yükümlülüklerini karşılaması açısından önemli olan uluslararası rezervlerimizden son iki ayda 3,2 milyar dolar çıkış olmuştur.

AB ülkeleri ve komşu ülkelerde yaşanan krizlerden dolayı ihracatımızda yaşanan düşüşe, bir de 7 Haziran sonrası başlayan terör dalgası nedeniyle azalan turizm gelirleri eklenmiştir.

Belki büyük şirketler genel borç yapılarını daha uzun vadelere ve farklı para birimlerine dağıtma şansına sahiptirler. Ancak özellikle KOBİ'lerimizin önemli yatırım borçları dolar üzerindedir. Bu nedenle bu şirketlerimizin borç yükleri artmıştır. Kısa vadeli borçların birinci çeyreğe göre ikinci çeyrekte artışı yaklaşık 24 milyar doları bulmuştur. Ulusal borsamızın son iki ayda yaşadığı kayıp yüzde 6 dolaylarındadır.

Bireysel kredi ve kredi kartı borcunu ödeyemeyen kişi sayımız 310 bin kişiyi aşmış, protestolu senet tutarı ise yüzde 20 artış ile 4.5 milyar TL'ye gelmiştir.

Seçim öncesinde ABD Merkez Bankası'nın Eylül ayında faiz artışına gideceği beklentisiyle yükselen faiz, son iki ayda 0,38 puan daha yükselmiştir.

Tüm bu gelişmelerin etkisi ile TL'ye olan güven azalmış, döviz tevdiat hesaplarının TL karşılığı yüzde 9,5'a yaklaşan oranda artmıştır. Bu hesapların genel mevduata oranı

ise yüzde 44'e yaklaşmıştır.

Bu arada Uluslararası Para Fonu (IMF), Türkiye ile ilgili sert bir rapor yayımladı. Bu raporda "Türkiye taşıdığı dış borçların yapısından dolayı likidite konusunda sıkışabilir" tespitini ortaya koydu. IMF bu raporunda üye ülkelerin dış finansman akışlarını inceleyerek, Türkiye'nin cari açığını azaltamazsa orta vadede yatırım pozisyonlarında bir bozulma olabileceği, kısa vadeli borçların yüksek oranda olmasının dış finansman ihtiyacını arttıracığı ve uluslararası rezervlerin arttırılması gereği vurgulandı.

Türkiye ekonomisindeki çarkların son yıllarda iyice zor döndüğünü hepimiz yaşıyoruz. Artan nüfusumuz ve taşıdığımız yükler nedeniyle üretime ve istihdama dayalı bir ekonomi modelini, önce oturtmamız gerektiğini sonra da sabırla ve istikrar içinde sürdürmemiz gerektiğini sürekli vurguluyoruz. Ancak büyümenin sürdürülebilir olması için sadece hane halkı tüketimine dayanması yetmez. Sürdürülebilir kaynaklarla, kalıcı yatırımların gerçekleşmesi gereklidir. Türkiye gibi ülkelerde bu kaynakları sağlamanın yolu ise, sabit yatırımlara gelen orta ve uzun vadeli yabancı kaynakları cezbetmektir. Bu cazibenin yaratılması da hukuk sistemi, yargı sistemi, kuvvetler ayrılığı, bürokratik süreçlerin kolaylığı, iç ve dış istikrar gibi temel alanlarda sistemin düzgün işlemesi ile mümkündür. Ancak yapısal reformlar konusunda beklenen adımların istenilen düzeyde atılamamasının yanında siyasi dinamiklerde yaşanan gerginlikler sermaye girişini olumsuz etkilemektedir. Bu siyasi gelişmelerin dışında 7 Haziran sonrası başlayan terör dalgası ticari riskleri de arttırmıştır. Oluşan güvensizlik ortamı

içinde bırakın yabancı sermayeyi, yerli yatırımcımızın dahi nerdeyse yarısı yatırım fikirlerini dondurmuşlardır. Yapılan yatırım tanımlı çalışmaların önemli kısmı da revizyon ve modernizasyon çalışmalarıdır.

Tüm bu durumlar üretimin düşüşüne neden olmaktadır. 2014 yılının ilk 6 ayında sanayi üretimi artışı yüzde 4.4 iken, bu yıl bu artış yüzde 2.6'ya gerilemiştir. Sanayi üretiminin istenilen düzeyde gerçekleşmesi büyümenin de beklentilerin altında seyretmesine neden olacaktır. Bu durum ise milli gelirin de ilk 6 aylık büyüme oranının geçen yılın gerisinde kalması gibi sosyo-ekonomik temelde ciddi bir problemin olmasına neden olacaktır.

Üretemeyen, yeni istihdam yaratamayan, gelirlerini arttıramayan, var olan gelirlerinin ise enflasyonun altında eridiğini gören, faiz ve kur politikaları ile kısa dönemli öngörülerinde bile ciddi riskler taşıyan bir ekonomi içinde yaşıyoruz.

Geldiğimiz noktada, bu durumdan kimlerin sorumlu olduğu kavgasını vermekten ziyade, bu durumdan nasıl çıkılacağı hususuna odaklanmanın doğru olduğu düşüncesindeyiz. Yapılması gerekenler bellidir. Nasıl yapılacağı da bilinmektedir. Buradaki anahtar rol, siyasi iradenin oluşarak, atılması gereken adımları cesaret ile atması ile mümkündür.

Ancak, tüm ekonomik kaygı ve sıkıntıların önünde, bir an evvel ülkemizdeki terör belasının çözülmesi ve akan kanların durdurulması vardır. İş dünyası bu bilinç içinde çalışmaya, üretmeye devam etmektedir. Beklentimiz başta siyasi aktörler olmak üzere toplumun tüm katmanlarının üzerlerine düşen sorumlulukları hatırlayarak, gereğini yapmalarıdır.

SAHİBİ
İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı
Hilmi UĞURTAŞ

SORUMLU MÜDÜR
Serap AKYOL AKSÜYEK

YAYIN İCRA KOMİTESİ
Hilmi UĞURTAŞ - Enver OLGUNSOY
Nedim ATILMA - Hüseyin DOĞAN -
Serap AKYOL AKSÜYEK

Muhabirler
Meryem Fulya YAZICIOĞLU
Besenigar BAZIKI

YÖNETİM YERİ
İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi
M. Kemal Atatürk Bulv. No:42 - 35620
Çiğli / İZMİR
Tel: (0232) 376 71 76 Fax: (0232) 376 71 00
E-mail: iaosb@iaosb.org.tr
Web: www.iaosb.org.tr

BASKI:
Hürriyet Matbaası
5501 Sokak No: 6 Kat: 1 Tuna Mah. Camdibi - İzmir
Telefon: (0232) 435 69 69
Faks: (0232) 462 31 62
www.hurriyetmatbaa.com
Atatürk Organize Haber, İAOSB'nin aylık yayın organıdır. Dergide yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yayınlanan yazılar aksi belirtilmedikçe İAOSB'nin resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

24 İzmir'in lojistik görünümü

8

Küresel ekonomi ateş çemberinde, biz yeniden seçime gidiyoruz

13

S&P: Hem iç hem dış riskler Türkiye'yi vuracak

14

Çin çarpması ve sonrası

16

Milli gelir düşüyor, G20 hayal olabilir

17

Resmi işsiz 3 milyonu geçti

18

Küresel ekonomideki ateş çemberi ve seçime giden Türkiye nasıl değerlendirildi?

21

Fitch'den İzmir değerlendirmesi

22

Değerli madenlerin finansmandaki yeri

24

İzmir'in lojistik görünümü

31

Lojistik sektörü Türkiye'de nasıl gelişti?

32

İzmir sanayi tarihinden: Sanayi ve İzmir Limanı

35

Dr. Erol Ertaş son yolculuğuna uğurlandı

38

Konya büyüklüğündeki Hollanda'dan Türkiye'ye ileri teknoloji dersi

40

84. İEF'nin teması: Eğitim, Onur Konuğu İli: Eskişehir

42

Almanya'ya yürüyen merdiven ihraç eden 'çarıksız' sanayici

44

Atatürk Müzesi

48

Ar-Ge'de sınıfta kaldık

52

100 yıl önce destan yazan süngü İzmir'de

54

Basında İAOSB

56

Basında İAOSB firmaları

58

Turizm Ticaret Serbest Bölgeleri geliyor

40 84. İEF'nin teması: Eğitim,
Onur Konuğu İli: Eskişehir

8 Küresel ekonomi
ateş çemberinde,
biz yeniden
seçime gidiyoruz

42 Almanya'ya
yürüyen
merdiven
ihraç eden
'çarıksız'
sanayici

22 Değerli madenlerin
finansmandaki yeri

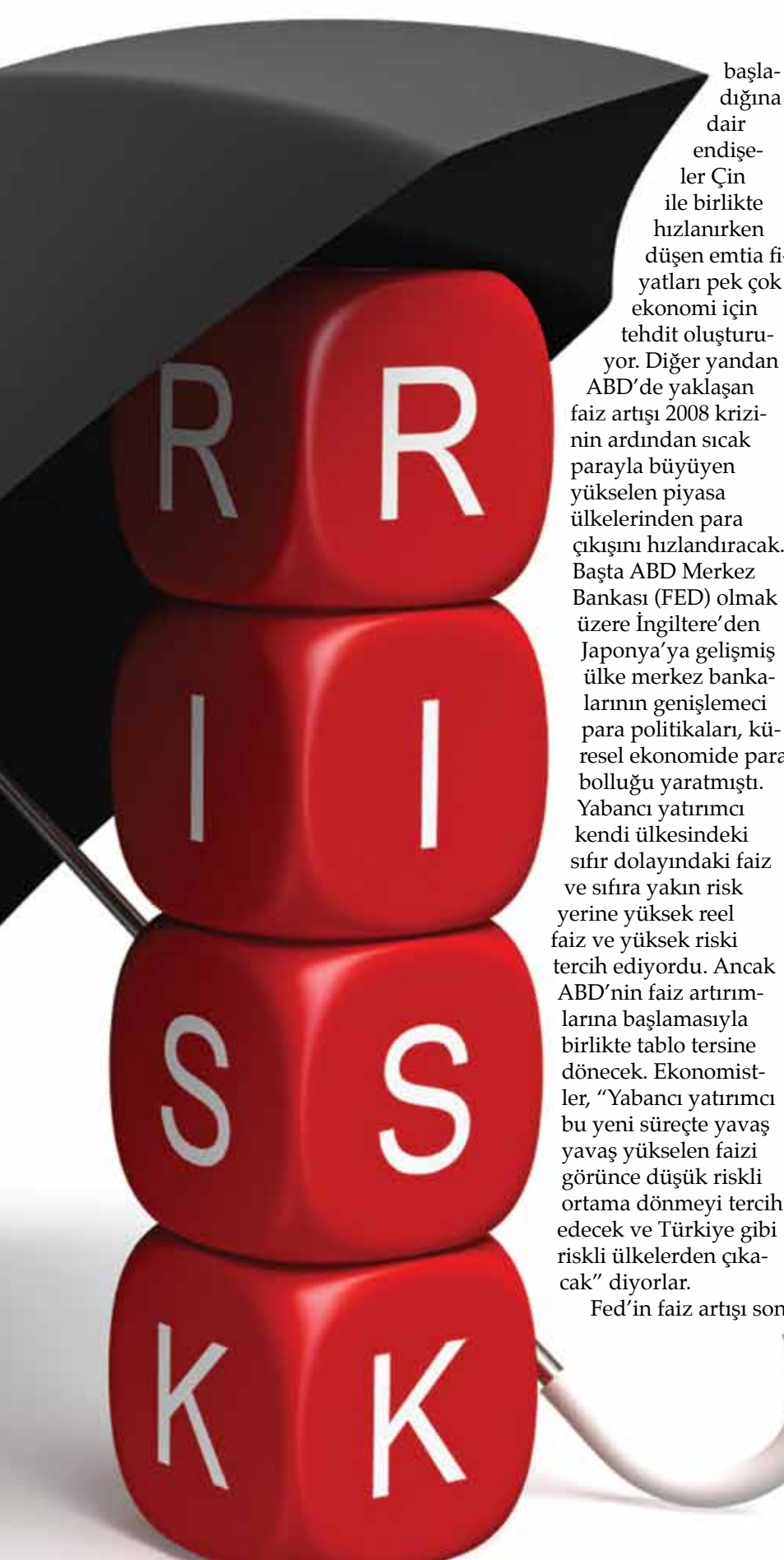
Bir yandan siyasi belirsizlik, 1 Kasım'da seçim ve terör korkusu, diğer yandan Çin-FED etkisiyle Türkiye ekonomisini önümüzdeki süreçte zor bir dönemin beklediği bütün dünyada ifade ediliyor. Çin'deki yavaşlama Türkiye için daha tehlikeli görünüyor.

Geride kalan 2015 Ağustos ayı, Türkiye'de piyasalar açısından "Kara Pazartesi"lerin "Kara Cumaların" yaşandığı bir ay olarak anımsanacak. Öte yandan Dünya ekonomisinin de iki ateş arasında kaldığı ay olarak da bilinecek. Küresel ekonominin ateş çemberinden geçtiği sürecin devam etmesi bekleniyor. Bu nedenle de Çin'den Avrupa'ya, Brezilya'dan Ukrayna, Rusya ve Türkiye'nin de aralarında bulunduğu gelişen ekonomilere kadar dünyanın dört bir yanından risk saçılıyor. 24 Ağustos günü bütün dünyada "Çin Çarpması" yaşandı. Bir yandan FED'in faiz artışı gelişen ülkelerden para çıkışını hızlandırırken, diğer yandan düşen emtia fiyatları ve Çin'in yaşadığı büyüme problemi ile küresel yavaşlama hızlanıyor. Bir yandan siyasi belirsizlik, 1 Kasım 2015 itibariyle yeniden seçim ve terör korkusu diğer yandan Çin-FED etkisiyle Türkiye ekonomisini önümüzdeki süreçte zor bir dönemin beklediği bütün dünyada ifade ediliyor. Eurasia'nın araştırmasına göre Çin'deki yavaşlama Türkiye için daha tehlikeli görünüyor.

2008 krizinin ardından gelişmiş ülke merkez bankalarının aşırı likidite politikaları nedeniyle Çin, Brezilya, Rusya gibi ekonomiler öne çıkmış, hatta tekleyen dünya ekonomisinin yeni kurtarıcıları olarak gösterilmişti. Ancak Çin'deki çöküş bu senaryonun artık sona erdiğini gözler önüne serdi. Küresel ekonominin yavaşlamaya

**Küresel
ekonomi
ateş
çemberinde
biz yeniden
seçime
gidiyoruz**

başla-
dığina
dair
endişe-
ler Çin
ile birlikte
hızlanırken
düşen emtia fi-
yatları pek çok
ekonomi için
tehdit oluşturu-
yor. Diğer yandan
ABD’de yaklaşan
faiz artışı 2008 krizi-
nin ardından sıcak
parayla büyüyen
yükselen piyasa
ülkelerinden para
çıkışını hızlandıracak.
Başta ABD Merkez
Bankası (FED) olmak
üzere İngiltere’den
Japonya’ya gelişmiş
ülke merkez banka-
larının genişlemeci
para politikaları, kü-
resel ekonomide para
bolluğu yaratmıştı.
Yabancı yatırımcı
kendi ülkesindeki
sıfır dolayındaki faiz
ve sıfıra yakın risk
yerine yüksek reel
faiz ve yüksek riski
tercih ediyordu. Ancak
ABD’nin faiz artırım-
larına başlamasıyla
birlikte tablo tersine
dönecek. Ekonomist-
ler, “Yabancı yatırımcı
bu yeni süreçte yavaş
yavaş yükselen faizi
görünce düşük riskli
ortama dönmeyi tercih
edecek ve Türkiye gibi
riskli ülkelerden çıkac-
cak” diyorlar.

Fed’in faiz artışı son

iki yıldır konuşuluyordu. Çin’deki çöküş ise gündeme gecikmeli olarak yerleşti. Çin borsası 2008 krizinden bu yana en sert düşüşü yaşadı. Dünya ticaretindeki daralmayla birlikte Çin’in ihracatı gerilerken, Çin Merkez Bankası yuanın değerini yaklaşık yüzde 2 devalüe etti. Banka bu adımlarla ihracatı canlandırmaya ve Fed’in faiz artırımı ihtimaline karşı ülkeden sermaye çıkışının olumsuz etkilerini azaltmaya çalışırken, Yuan’ın daha rekabetçi bir kur haline gelmesi Çin’de üretilen malları göreceli olarak diğer ülkelerde üretilen mallara göre ucuzlatacak. Bu da henüz toparlanamayan ve deflasyonla mücadele eden Avrupa’daki deflasyonist eğilimi daha da güçlendirecek. ABD’nin ticaret açığını ise artırıcı etki yapacak. Düşük seyreten emtia fiyatları ABD ekonomisi için deflasyonist baskı yaratacak.

Emtia fiyatları vuruyor

Çin’deki zayıf büyüme küresel emtia fiyatlarını aşağı çekerken, devalüasyon sonrasında Çin’den gelen iç talep daha da zayıflayacak. Yani emtia fiyatlarının üzerindeki baskı da artarak devam edecek. Bu da küresel ekonominin yavaşlamasına katkı sağlayacak. Kur savaşlarının alevlenmesiyle de sermaye hareketlerinde sert hareketler oluşacak. Ağustos’un son haftasında açıklanan verilere göre Çin’in imalat sanayi göstergesi 6 yılın en düşük seviyesine geriledi. Çin hisseleri inişe geçti.

Erken seçimle Türkiye 2016’ya da kaybedecek

Türkiye 1 Kasım’da yeniden ve erken seçime hazırlanırken, ekonomistler uyarı üzerine uyarı yapıyorlar. Uzmanlara göre erken seçim nedeniyle dolar 3 TL’yi de çok aşabilir. Dolardaki yükseliş enflasyonu da yukarı çekecek, şirketlerin maliyetleri ve kur riski artacak. OVP’de enflasyon beklentisi yüzde 6.3 iken yıllık enflasyon yüzde 6.81 olarak açıklandı.

Merkez Bankası enflasyon hedeflemesi için gelecek dönemde faiz artırımına gitmek zorunda kalabilir. Merkez, en son zorunlu karşılıklara ödediği faizle, döviz depo faiz oranlarını yükseltti.

Ayrıca kurdaki dalgalanma, bankaları kur riski ile karşı karşıya olan şirketlere karşı daha sıkı bir kredi politikası uygulamaya itebilir. Bu da şirketlerin finansmana erişimde sıkıntılar çekmeleri-

Mevcut makroekonomik veriler, 2015-2017 OVP'de belirlenen tahminlerin çok altında seyrederken, yapısal reformların gecikmesi, 2015'ten sonra 2016'nın da ekonomi açısından 'kayıp yıl' olma riskini artırıyor.

ne neden olabilir.

İthal ürünlerdeki fiyat artışı, üretimi büyük ölçüde ithal girdiye bağlı ve enerjide dışa bağımlı olan Türkiye'de zam yağmurunun da kapılarını aralayacak. İhracattaki bozulma cari açığın istenilen hızda düzelmesine de engel olacak. Yüzde 5'in altında büyümenin de istihdam sorunlarına yol açacağı ifade ediliyor. OVP'de 2015 için işsizlik oranı yüzde 9.5 iken işsizlik nisanda yüzde 9.6 olarak gerçekleşti.

2016 bütçesi gecikecek

Üç yıllık dönemi kapsayan Orta Vadeli Plan'ın bu yılki hedeflerinin revizyonu ve izleyen 3 yıllık hedeflerinin belirlenmesine yönelik çalışmaların yanı sıra 2016 yılı bütçesinin en geç 17 Ekim'e kadar TBMM'ye sunulması gerekiyor.

Geçen yıl 2015 bütçesi için çalışmalara Ekim ayında başlanmıştı. Maliye Bakanı, Bütçe ve Kesin Hesap Kanunu Tasarılarını, Komisyona 23 Ekim'de sunmuştu. Kasım'a kadar hükümet kurulamayacak olması bu görüşmelerin de ertelenmesine neden olacak.

Partiler arasındaki görüşmelerden sonuç çıkmazken, son 1.5 yıldır 3 seçim geçiren Türkiye'nin yeniden seçime hazırlanması ekonomiye ağır darbe vuracak. Mevcut makroekonomik veriler 2015-2017 Orta Vadeli Plan'da belirlenen tahminlerin çok altında seyrederken, yapısal reformların gecikmesi 2015'ten sonra 2016'nın da ekonomi açısından 'kayıp yıl' olma riskini artırıyor.

Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun erken seçim açıklamasının ardından siyasi belirsizliğin süre-

ÖTV'de yeni dönem

Özel Tüketim Vergisindeki (ÖTV) dağınık yapının toparlanması ve mevzuatın anlaşılır hale getirilmesi için yapılan değişikliklerin sonucusu olan ve cep telefonu, televizyon, beyaz eşya, küçük ev aletleri, klimalar gibi çeşitli tüketim ürünlerine ilişkin düzenlemeleri içeren ÖTV (4) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliği Resmi Gazete'de yayımlandı.

İlk adımları akaryakıt ve motorlu taşıtlar sektörleri için atılan, ardından tütün mamulleri, alkollü içkiler, kolalı gazozlar ile çeşitli tüketim mallarını kapsayan düzenlemelerle ÖTV mevzuatı sadeleştirildi ve tüm değişiklikler 4 genel tebliğ altında toplanmış oldu. Maliye Bakanlığının konuya ilişkin tebliğinde, Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (4) sayılı listede yer alan mallara ilişkin hükümler ile bu hükümlerle ilgili olmak üzere kanunun uygulanmasına dair usul ve esaslara yönelik açıklamalar yer aldı.

Buna göre, listede «kozmetik ürünleri, kürkler ve kürkten giyim eşyası, sofa, mutfak, tuvalet, yazıhane, ev tezyinatı ve benzeri işler için bazı cam eşyalar, manikür ve pedikür takım ve aletleri, altın veya gümüş kaplama kaşık, çatal ve kaşık-çatal takımları, klimalar, ısıtıcılar, beyaz eşyalar, elektrik motorlu araçların motorunu çalıştırmaya mahsus araç pilleri, küçük ev aletleri, cep telefonu, telsiz-telefon cihazları, mikrofön, hoparlör, kulaklık, amplifikatörler, ses kayıt ve çalma cihazları, televizyon, projektör, kamera, ses ve görüntü cihazları, infrared ile çalışan uzaktan kumanda cihazı, tabancalar ve diğer ateşli silahlar ile sürgülü silahlar, kristal avizeler, bazı oyun eşyaları, hayvansal maddelerden süs eşyaları» gibi mallar yer alıyor.

ceği beklentisi, ilk etkisini piyasalarda gösterdi. Dolar / TL 2.95 seviyesini gördü. Ancak bu etki sadece piyasalarla sınırlı kalmayacak.

Reformlara darbe

Siyasi belirsizlik ortamının en önemli sonucu yapısal reformlarda kendini gösterecek. Ekonomide yatırımcının güvenini artıracak yeni adımların hızlı şekilde atılması şart. Yapısal reformların devamı için güçlü bir hükümet kararı gerekiyor. Ancak önümüzdeki birkaç ay içinde böyle bir ihtimal söz konusu değil.

Türkiye'nin sağlıklı büyüebilmesi için üretim yapısını değiştirecek ve daha katma değerli ürünlere yönelmeyi sağlayacak yapısal reformlara ihtiyaç var.

Bunlar arasında yurtiçi tasarrufların artırılması, iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi, üretimde verimliliğin artırılması, ithalata bağımlılığın azaltılması, insan kaynağının güçlendirilmesi gibi unsurlar öne çıkıyor. Uluslararası kuruluşlar uzun süredir bu konuda uyarıyor. Yapısal reformlar AKP ve CHP'nin parti programlarında da yer aldı. Ancak bir ilerleme kaydedilemedi.

Türkiye ekonomisi 2009 yılında küresel krizin etkileriyle yüzde 4.8 daraldıktan sonra 2010 ve 2011 yıllarında sırasıyla yüzde 9.2 ve yüzde 8.8 olan yüksek büyüme oranlarını son yıllarda tekrar yakalayamadı. Tüketim ve sıcak para odaklı büyümenin sonuna gelindi. Yıl sonunda büyümenin Orta Vadeli Plan'daki (OVP) yüzde 4 olan hedefin oldukça altında yüzde 2.0-2.5 arasında kalması bekleniyor. Yapısal reformların gerçekleştirilmemesi büyümeyi daha da aşağı çekecek.

Yatırımlar aksayacak

Seçime kadar sürececek belirsizlik yatırım harcamalarını da yavaşlatacak. Kurdaki yükseliş öncelikle mevcut yatırımların kârlılığını negatif olarak etkilerken, gelecek dönem için planlanan yatırımları da sekteye uğratacak. Doğrudan yabancı sermayenin Türkiye ile ilgili tedirginliği artacak. İhracatçı şirketler her ne kadar doların yükselişinden avantaj elde ediyor gibi görünse de durum öyle değil. İhracat da girdi olarak ithalata bağımlı olduğundan, ihracatçı dolar üzerinden ithalat yapıp ürününü daha çok Euro üzerinden satıyor. Siyasi belirsizliğin kuru yükseltmesi ihracatı olumsuz etkileyecek. OVP'de yılsonu için 173 milyar dolarlık ihracat beklentisi bulunuyor. Türkiye'nin bu yılın 7 ayında ihracatı 84 milyar 369 milyon 679 bin dolar ve OVP hedefinin tutturulması zor görünüyor.

Mevcut ekonomik ve siyasi ortamda kredi derecelendirme kuruluşlarından da not indirimi

Sıcak para trafiği, düşük dolar ve büyüme...

Türkiye'nin küresel krizden hızla etkilendiği yıllarda 2008 ve 2009'da yabancı sıcak para bir anda çekip gitmiş, 2007'de 94 milyar dolarlık yatırımını 2008'de 43 milyar dolara kadar indirmişti. 51 milyar dolar çekip gitmiş ve dolar kuru hızla 1.30'lardan 1.50'lere çıkmıştı. 2009'un ikinci yarısında geri dönüşler başlayınca kur da gevşemişti. Yabancıların girişi 2010'da yeniden 94 milyar dolara kadar tırmandı, hele ki 2012'de 135 milyar dolar gibi rekor bir düzeye ulaştı. Bu da düşük kuru ve yüksek büyümeyi getirdi, hatta cari açık 77 milyar dolara tırmanacak kadar tehlikeli bir hararete neden olunca 2012'den sonra vites küçültüldü, gelen yabancı kaynak döviz rezervlerinin tahkimatında kullanıldı.

2013 ortalarından, yani FED faiz artırımı kararından bu yana sıcak paranın da havası değişti. Sadece Türkiye'den değil, benzer ülkelerden çekilmeye yöneldi. FED yalpaladıkça o da yalpaladı. Ama bu yıl, sadece FED'i gözlemekle kalmıyor, Türkiye'den fena halde soğuyor. Artan ekonomik kırılganlığın yanı sıra politikada biriken riskleri ağır buluyor, sınırlarımızdaki serüvenleri tehlikeli buluyor ve her hafta biraz daha satıp çıkıyor. İşte son haftaya geldiğimizde stokun 84 milyar dolara indiğini görüyoruz. 8 Ağustos 2014'te 62 milyar dolarlık hisse senedi, 52 milyar dolarlık devlet kağıdı olmak üzere 114 milyar dolarlık yabancı sıcak para varmış, bugün ise 84 milyar dolar kalmış. Yani 30 milyar dolarlık çıkış olmuş. Bir yıl önce 2.16 TL olan dolar, bugün 2.95, yani dolar karşısında yüzde 32'den fazla değer kaybı... Yabancıların, sadece Türkiye'den değil, tüm yükselen ülkelerden FED faiz artışı sinyali olarak çıkmaya başladıkları 2013 ve sonrasında azalan yabancı girişi bu yıl bırakın azalmayı, negatife geçti ve sadece 7.5 ayda 5.5 milyar doları buldu çıkışlar. Bu dolar kuru ile yıllık yüzde 2 büyüme yaşanırsa öpüp başına koysun herkes, çünkü maliyet esas bu...

gelebilir. Türkiye ile ilgili en yakın kredi not değerlendirmesi Fitch'ten gelecek. Fitch 18 Eylül'de Türkiye'nin notunu açıklayacak. S&P'nin not güncelleme tarihi 6 Kasım.

Borçlar yükseliyor

Son iki ayda Türkiye'de bireysel kredi veya kredi kartı borcunu ödememiş gerçek kişi sayısı 309 bin 870 kişi yükseldi. Bunların 50 bini hem kredi kartı hem de bireysel kredi borcunu ödeyemeyenlerden oluşuyor.

Doların yükseliş eğilimini sürdürmesi sonrasında tahvil faizleri 1.5 yılın, Türkiye'nin risk primi (CDS) ise 3 yılın zirvesini gördü.

İhracat geriliyor

Temmuz'da ihracat, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 13 azalarak 10 milyar 857.5 milyon olara geriledi. Türkiye'nin bu yılın 7 ayında ihracatı yıllık bazda yüzde 8.8 düşüşle 84 milyar 369 milyon 679 bin dolara indi.

Rakamlar Türkiye'nin sermaye krizine yaklaştığını teyit ediyor. Sıcak para kaçarsa büyüme de, 'şimdilik' azalma eğilimine giren cari açık da olumsuz etkilenecek. Türk Lirası yılbaşından bu yana yüzde 25 değer yitirdi. Her ne kadar Çin'deki yavaşlama ve ABD Merkez Bankası'nın (Fed) faiz artışı na yaklaşması tüm gelişen ülkeleri etkilese de Türkiye, diğer ülkelere göre bu gelişmelerden daha çok etkileniyor. Bunun altında da siyasi belirsizliğin yanı sıra yüksek dış finansman ihtiyacı yatıyor. Cari açığın finansmanını kısa vadeli sermaye akışlarıyla finanse etmesi ve kısa vadeli dış borçların rezervlerine göre daha yük-

sek olması Türkiye'nin riskini artırıyor. Krizlere karşı önlem olarak biriktirilen döviz rezervleri Türkiye'nin kısa vadeli dış borçlarını karşılamıyor. Merkez faizi yükseltmemek için döviz rezervlerini eritirken, cari açık da sıcak para ve rezervlerle finanse ediliyor. Bu koşullarda, yabancı sermaye akımlarının tersine dönmesi ya da yavaşlaması Türkiye'nin GSYH büyümesi, kredi koşulları ve cari açığını olumsuz etkileyecek.

Finansman sıkıntılı

Haziran itibarıyla cari açık 3.36 milyar dolar olurken, doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler Haziran 2014'e göre 307 milyon dolar azalışla 554 milyon dolar oldu.

Portföy yatırımlarından 661 milyon dolarlık net çıkış yaşanırken, resmi rezervler 783 milyon dolar eridi. Yani sıcak para yetmeyince cari açığı kapatmak için rezervler kullanıldı. Merkez Bankası verilerine göre resmi rezerv varlıkları Haziran'da 119.6 milyar dolardı. Bunun 99.2 milyar doları döviz, 19.9 milyar doları altın cinsinden idi. 14 Ağustos haftasında ise döviz rezervleri 102 milyar 214 milyon dolar, altın rezervleri 18 milyar 443 milyon dolar oldu. Toplam rezervler 120 milyar 657 milyon dolar olarak gerçekleşti. Buna karşılık Haziran sonu itibarıyla, kısa vadeli dış borç stoku 127.3 milyar dolar. Yani döviz rezervleri yaklaşık 25 milyar dolarlık kısa vadeli borcu karşılamıyor. Bu borcun yüzde 53.8'i ABD doları, yüzde 30.4'ü Euro, yüzde 13.2'si TL ve yüzde 2.6'sı diğer döviz cinslerinden oluşuyor.

TL'nin yıl içinde yüzde 25 eridiği düşünülürse borç daha da katlanıyor. Hazine garantili dış borç stoku ise bu yılın birinci çeyreğinde 10 milyar 385 milyon dolar oldu. Reel sektörün Mayıs 2015 itibarıyla toplam borcu 279 milyar 346 milyon dolar. Şirketler 179 milyar 130 milyon dolarlık borcunu karşılayamıyor.

Krize karşı önlem

Peki merkez bankaları neden rezerv biriktiriyor? Bunun tek bir nedeni var. Ekonomik krizlere karşı tedbir. Dış borç krizine girmemek için borcun vadesi geldiğinde eğer piyasadan döviz toplanamazsa merkez bankası rezervleri kullanılır. Ya da enerji gibi hayati önemi olan ithal mallar için gerekli döviz yoksa bu da rezervlerden karşılanır.

S&P: Hem iç hem dış riskler Türkiye'yi vuracak

Kredi derecelendirme kuruluşu Standard&Poor's, Türkiye'nin erken seçime gitmesinin, artan siyasi belirsizliğin yanı sıra Güneydoğu sınır boyunca jeopolitik riskler barındırdığına dikkat çekti.

Standard&Poors ve Moody's Türkiye'nin notunu negatif, Fitch ise durağanda tutuyor. Negatif not görünümü notun indirilebileceği anlamına geliyor. Yatırım yapılabilir seviye, bir ülkenin daha düşük faizle borçlanması ve yabancı fonların ilgisini daha fazla çekmesi demek. Herhangi bir not indirimi halinde Türkiye piyasalarından çıkış hızlanacak.

Kredi derecelendirme kuruluşu Standard&Poor's (S&P), Türkiye'nin erken seçime gitmesinin önemli riskler barındırdığına dikkat çekti. S&P, yaptığı değerlendirmede Türkiye'nin artan siyasi belirsizliğin yanı sıra Güneydoğu sınırı boyunca jeopolitik risklerle karşı karşıya olduğunu belirtti. PKK ile hükümet arasındaki gerginliğin huzursuzluğu körüklediğini vurgulayan S&P, Türkiye'nin 2015 sonuna kadar istikrarlı bir hükümeti yeniden elde edemeyeceğine işaret etti. S&P şunlara dikkat çekti:

- Erken seçim

Türkiye'nin kredibilitesini zayıflatacak. Siyasi belirsizlik 2015 boyunca devam edecek.

- Türkiye

sınırlarındaki jeopolitik tansiyon ve alevlenen PKK sorunu, Türkiye'deki

yatırım faaliyetlerini geciktirerek büyümeyi zayıflatacak.

- Yılbaşından 25 Ağustos'a kadar TL, dolar karşısında yüzde 28 değer yitirdi. Merkez Bankası (TCMB) faizleri yükseltmezken, bankanın enflasyon hedeflemesiyle ilgili güvenilirlik de zedelendi. Bu durum Türk varlıklarına olan yatırımcı iştahını baltalayacak.

- Çin'deki devalüasyon ve FED'in yıl içinde faiz artırımlarına başlayacak olması da Türkiye'ye yatırımcı iştahını azaltacak.

- Türkiye, diğer gelişen ekonomilere göre daha yüksek bir dış finansman ihtiyacı olduğu için Çin ve FED ile ilgili gelişmelerden daha çok etkileniyor. Cari açığın finansmanını kısa vadeli sermaye akışlarıyla finanse etmesi ve kısa vadeli dış borçların rezervlerine göre daha yüksek olması Türkiye'nin riskini artırıyor.

- Bu koşullarda, yabancı sermaye akımlarının tersine dönmesi ya da yavaşlaması Türkiye'nin GSYH büyümesi, kredi koşulları ve cari açığını olumsuz etkileyecek.

Türkiye ile ilgili en yakın kredi not değerlendirmesi Fitch'ten gelecek. Fitch 18 Eylül'de Türkiye'nin notunu açıklayacak. S&P'nin not güncelleme tarihi ise 6 Kasım.

Amundi Küresel Gelişen Piyasa Stratejisti Abbas Ameli-Renani, "Piyasa, Türkiye'nin kredisini yatırım yapılabilir seviyenin altında fiyatlayarak kredi derecelendirme kuruluşlarının önünde gidiyor" dedi. Ameli-Renani, Türkiye piyasasındaki görünümünün kötüleşmesinin en büyük sebebinin jeopolitik risklerdeki artış olduğunu da söyledi.

Çin'in tetiklediği küresel yavaşlama korkusu şimdiden emtia fiyatlarında düşüşe neden olurken, dünya borsalarını da dibe çekti. Asya'dan ABD'ye dünyanın dört bir yanında borsalar rekor seviyede kayıplar verdi.

Dünyanın gündemini son yıllarda en çok işgal eden aktörlerden biri de Çin. 7 milyarı aşan dünya nüfusunun tek başına yüzde 20'sine yakını barındıran bir dev... Nüfusu 1.4 milyara yaklaşan bu devin son 30 yılda nasıl bir değişim geçirdiği, dünya kapitalizmine "nevi şahsına münhasır" bir aktör olarak nasıl katılıp hem sistemi bir yanıyla dikey ve yatay olarak genişlettiği, hem de sistemde önemli bir güç odağı haline geldiğini hayretle, biraz da ürkerek izledi dünya yıllardır...

24 Ağustos günü ise balon tam anlamıyla patladı... Çin'in tetiklediği küresel yavaşlama korkusu şimdiden emtia fiyatlarında düşüşe neden olurken, dünya borsalarını da dibe çekti. Asya'dan Avrupa'ya, ABD'den Türkiye'nin de aralarında olduğu gelişen ülkelere kadar dünya-

nın dört bir yanında borsalar rekor kayıplar verdi. Petrol fiyatları yüzde 4'ün üzerinde düştü. Çin'de borsalar yüzde 9'a yakın düşüş kaydederken bu, 2007 yılındaki finansal krizden bu yana en keskin düşüş oldu. Haziran ayında yılbaşına kıyasla yüzde 50 artıda olan endeksler yılbaşı seviyelerine geriledi. Asya borsaları Çin borsalarında üç aydır devam eden düşüşün kontrolden çıkacağı kaygısıyla üç yılın dibine indi. Avrupa borsalarında kayıplar gün içinde yüzde 6'yı aştı. Küresel finansal krizin en ağır döneminin yaşandığı Ekim 2008'den bu yana en sert düşüş yaşandı.

ABD'de sert düşüş

Avrupa'nın 300 büyük şirketini izleyen FTSE-urofirst 300, yüzde 5.44 gerilerken, endekste ki şirketlerin piyasa değerindeki kayıp 400 milyar Euro'yu geçti. ABD borsaları da keskin düşüşle açıldı. Açılıştaki Dow Jones yüzde 3.25, Standard&Poor's 500 Endeksi yüzde 3.43, Nasdaq da yüzde 8.32 çakıldı. Güvenli liman olarak görülen ABD ve Alman devlet tahvili faizleri geriledi, yen ve euro ise dolar karşısında keskin değer kazandı. Merrill Lynch'in raporuna göre küresel hisse senedi fonlarından 8.3 milyar dolar kaçtı

Gelişen ülkeler zaten krizde

İş Yatırım Uluslararası Piyasalar Müdürü Şant Manukyan, Çin'deki problemlerin sadece borsayla sınırlı olmadığını söyledi. Manukyan şu değerlendirmeyi yaptı:

"Çin'in önceki büyüme oranları sürdürülemezdi. Devalüasyonlar ve biraz daha kötüleşen verilerle piyasa bunu net görmeye başladı. Çin Merkez Bankası adım atsa da bu gerçeği değiştirmeyecek. Çin bundan önceki 10 yıllık büyüme modelini değiştirecek. Bunu değiştirirken de büyüme hızı yüzde 3'lere 4'lere gerileyecek. Hemen gerilemesiyle zamana yayılmış bir gerileme arasında bir seçim yapabiliriz ama gerilememesi gibi bir alternatifi yok. Ama yuanın ayarını kaybederlerse dünya açısından çok tehlikeli bir hadise olur. Deflasyon ihraç etmeye başlarlar. Zaten oradaki üretici enflasyonu 42-44 aydır çok eksiye. Çok daha sert bir deflasyon dalgası getirmiş olur. FED, Eylül'de faiz artıracak. Amerika faiz artırmadan bir krize girmeyecek. Zaten şu anda gelişen piyasalarda bir kriz var. Küresel ticarete son 10 yılların en düşük büyümesi bekleniyor. Gelişen piyasalardan gelen bir ekonomik kriz var. Amerika bir, bir buçuk sene daha kendisini kurtaracak."

Çin ABD'yi geçmiş durumda

Bu sürecin sonunda, hele ki küresel krizde yaptığı ataklarla şimdi Çin, satın alma gücü paritesine göre 17.6 trilyon dolarlık ulusal geliriyle dünyanın 1 numarası, ABD'yi burun farkıyla geçmiş durumda.. Çin'in büyümesinde ihracatın katkısı dörtte bire yakın. 1,3 trilyon dolar doğrudan yabancı sermaye stoku var Çin'de. Aynı Çin, dışarıya da doğrudan yatırım yapmış ve özellikle maden kaynaklarına dönük yatırımlarıyla dışa sermaye ihracı 600 milyar dolara ulaşıyor. Cari açık değil, cari fazla veren bir Çin var karşımızda... 2013 cari fazlası 183 milyar dolardı, 2014'te 220 milyar dolara çıktı. Yüzde 7 büyümeye bile burun kıvrıran bir Çin'den, ABD'nin açıklarını cari fazlası ile finanse eden bir Çin'den söz ediyoruz artık... İşgücünü, düşük ücretli de olsa, sürekli ekonomiye katan ve o devasa nüfusa iş üretmek durumunda olan bir dev... 15-64 yaş aktif nüfusu 1 milyar kişi!. Bunun bugün 800 milyon kişisi işgücüne katılmış ve bunun sadece yüzde 4'ü işsiz.

Düşük ücretlerle de olsa neredeyse her yurttaşına iş üretiyor Çin ekonomisi. İşgücünün

üçte biri henüz tarımda ama sürekli sanayiye, hizmetlere geçmek, daha iyi gelirle yaşamak istiyor. Bunu Çin yönetimi de istiyor. O nedenle büyüme yüzde 7'ye düşünce yüzleri buruşuyor, sorun olarak görüyorlar yüzde 7'nin altındaki büyümeyi...

Büyümede sorun...

Bu yeni dünya gücü, özellikle son 1-2 yıldır büyüme ivmesi yavaşlamış bir ekonomiye sahip ve bu durumdan çıkma telaşında. Çünkü yüzde 4 işsizliğinin artmasını istemiyor, yeni işgücüne katılımlara alan açmak istiyor, yakaladığı büyüme temposunu düşürmek istemiyor.

Birçok inanın tersine, Çin, son 12-13 yıldaki ihracata dönük büyümesini, parasını devalüe ederek değil, değerlendirildiği halde gerçekleştirdi. Örneğin 2006 yılında 1 ABD doları 8 yuandı ama izleyen yıllarda yuan değerlendirildi ve 2014'e kadar bu sürdü 6,2 Yuan 1 dolar paritesine gelindi. Buna rağmen, bu kur rüzgarı olmadan Çin ihracata dönük büyüdü.

Türkiye'ye etkisi

Çin kaynaklı krizin Türkiye'ye etkisi ne olur? Sorumuzun cevabını İktisatçı Mustafa Sönmez verdi:

"Tabii ki, rekabet gücü artmış bir Çin ile rekabet daha da zorlaşacak, ama daha önemlisi Çin malları ile iç pazarda rekabet de zorlaşacak. Türkiye'nin Çin ile 2014 yılında 22 milyar dolar, 2015'in Ocak-Haziran döneminde 11.2 milyar dolar olan dış ticaret açığı, ileride daha da açılır. Yeniden büyümeye geçen Çin, yabancı yatırımcıları biraz daha çekerken, bu durum, yabancı bekleyen Türkiye için ayrıca nahoş bir haber... Veriler Çin'de ekonomiyi desteklemek için alınan önlemlerin sonunda etkisini gösterdiği beklentilerini zayıflattı."

Milli gelir düşüyor G-20 hayal olabilir

Türkiye'nin milli geliri TL bazında artarken dolar bazında eriyor. Bu da geçen yıl dünyanın en büyük 20 ekonomisi arasında 18. sıraya gerileyen Türkiye'nin daha alt basamaklara düşmesine yol açabilir. Türkiye, gelecek yıl G-20'de yer alma hakkını bile elde edemeyebilir.

Geçen yıl gayrisafi yurtiçi hasılanın (GSYH) 800.1 milyar dolara düşmesiyle kişi başı milli gelir 10 bin 404 dolara gerilerken vatandaş 418 dolar fakirleşmişti. Bu yıl ise ilk çeyrek verilerine göre kişi başı milli gelir 10 bin 227 dolara geriliyor. Yani vatandaş 177 dolar daha fakirleşti.

Hedef de şaşı

Hükümet, 2015-2017 Orta Vadeli Plan'da kişi başı GSYH'yi 2015 için 10 bin 936 dolar olarak hesaplamıştı. Bu hesaplamada kullanılan dolar kuru ise 2.2882 TL idi. Ancak kur Ağustos ayında hükümetin hedeflediğinden oldukça yukarılara tırmandı ve rekor üzerine rekor kırarak 2015 için belirlenen 10 bin 936 dolarlık kişi başına milli gelir hedefi de 8 bin 500 dolara geriledi.

G20 riske girecek

Diğer yandan milli gelir TL bazında artarken dolar bazında eriyor. TÜİK'in açıkladığı verilere göre ilk çeyrekte milli gelir 443 milyar 189 milyon TL olarak hesaplandı. Dolar bazında milli gelir ise 180 milyar 506 milyon dolar oldu.

Bu da geçen yıl dünyanın en büyük 20 ekonomisi arasında 18'nci sıraya gerileyen Türkiye'nin daha alt basamaklara düşmesine yol açabilir. Hatta bu yıl G20 toplantılarına ev sahipliği yapan Türkiye, gelecek yıl G20'de yer alma hakkını elde edemeyebilir.

Büyüme düşecek

İlk çeyrek verileriyle hesaplandığında Türkiye'nin yıllık GSYH'si 1 trilyon 781 milyar 716 milyon TL. Dolar bazında ise 794.6 milyar dolar. Türkiye geçen yıl 800.107 milyar dolarla 17. sırayı Hollanda'ya kaptırmıştı. Hollanda geçen yıl 800 milyar 170 milyon dolarlık GSYH ile Türkiye'yi geçmişti.

İstihdam yaratmayan, borç ve dış açıkları büyüten sıcak paraya dayalı büyüme modeli, iç ve dış faktörlerin etkisiyle giderek işlemez hale gelince, Türkiye ekonomisi irtifa kaybetmeye başladı. Büyümenin bu yıl zayıf kalması beklenirken Türkiye 794.6 milyar doları da yakalayamayabilir. En büyük 20 ekonomi arasın-

da 2014 verilerine göre, 19. sırada 746.25 milyar dolarla Suudi Arabistan, 20. sırada 685.43 milyar dolarla İsviçre yer alıyor.

Talihsiz bir durum

Bir yandan güvenlik sorunları bir yandan erken seçim tartışmalarının G20 açısından büyük bir talihsizlik olduğunu belirten Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi (BETAM) Başkanı Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, normal koşullarda muazzam bir propagandası yapılacak zirvenin bugün gündemde bile yer almadığına dikkat çekti.

15-16 Kasım'da Antalya'da yapılacak G20 Zirvesi'ne iptal olmadığı sürece liderlerin katılacağını düşündüğünü söyleyen Gürsel, ancak böylesi bir gündem ve ortamın ne yazık ki ne G20 açısından ne de hükümet açısından olumlu olmadığını, hatta zirvenin neredeyse unutulduğunu dile getirdi.

Açılan şirket Temmuz'da yüzde 19 azaldı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Temmuz ayına ilişkin kurulan-kapanan şirket istatistiklerini açıkladı.

Buna göre, Temmuz'da kurulan şirket sayısı, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 8.94 artarak 4 bin 705 oldu. Kapanan şirket sayısı ise yüzde 3.94 geriledi ve 873'e düştü.

Aylık bazda ise kurulan şirket sayısı yüzde 19.12 azaldı, kapanan şirket sayısı da yüzde 2.46 arttı.

Bu yılın Ocak-Temmuz döneminde kurulan şirket sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 16.95 artarak 34 bin 27'den 39 bin 795'e yükselirken, kapanan şirket sayısı ise yüzde 7.7 azalarak 8 bin 222'den 7 bin 589'a indi.

Temmuz'da 98'i Suriye ortaklı olmak üzere 346 yabancı ortaklı şirket kuruldu. 7 ayda ise 848'i Suriyeli olmak üzere 2 bin 741 yabancı ortaklı şirket kuruldu.

Resmi işsiz 3 milyonu geçti

Mayıs 2015 dönemi için işsiz sayısı 2012 Mayıs dönemine göre artmış durumda. İşinden memnun olmayan, eksik ve yetersiz istihdam edilenler ilave edildiğinde işsizler, gizli işsizler ve çaresizlerin toplam sayısı 6 milyon 84 bine çıktı.

TÜİK, Mayıs ayı işgücü verilerini yayınladı. Bu verileri değerlendiren İktisatçı Mustafa Sönmez şu yorumu yaptı: “Mevsime bağlı turizm, inşaat, tarım işlerinin arttığı Mayıs ayında mevsimlik işlerde çalışanlar dahil, sayı 27 milyon 72 bin kişi. Ama mevsimsel etkiyi dışarıda tutarsanız, istihdam 26.6 milyon. Demek ki, bu nedenle istihdamda en az 400 bin kişi fark oluşuyor. İşsiz sayısı da buna göre değişiyor. Çapaklı haliyle 2 milyon 790 bin ve işsizlik oranı yüzde 9.3... Nisan ayında yüzde 9.6 görünüyor. Neredeyse, Nisan’dan Mayıs’a işsizlik düştü, yüzde 9.6’dan yüzde 9.3’e, sayı olarak da 2 milyon 821 binden 2 milyon 790 bine... Yani 30 bin kişi Mayıs’ta iş buldu deseler, başları ağrımaz...”

Ama nerede iş? Tarımda, turizmde, inşaatla, yani Eylül ayında son bulacak işler... Çapaksız tablo ne diyor? Orada Nisan ayında 2 milyon 926 bin olan işsiz sayısının Mayıs ayında 3 milyon 14 bine çıktığını söylüyor. Yani çapaksız haliyle işsizliğin Nisan’daki yüzde 9.9’luk orandan yüzde 10.2’ye çıktığını söylüyor. Bu, 2014 Mayıs ayına göre de 0.6 puanlık bir artış. Geçen yılın Mayıs ayında 2 milyon 755 bin imiş işsiz sayısı. Bu yıl 3 milyon 14 bin. Yani 260 bine yakın yeni işsiz eklenmiş işsizler ordusuna.... Buna bir de tarım dışı işsizlik ya da daha geniş bir ifadeyle kent işsizliği diye bakarsanız, bir yılda yüzde 11.6’dan yüzde 12.3’e çıkmış bir işsizlikten söz etmemiz gerekli...”

Genel ekonomik durum arayışı azaldı

Temmuz’da 84.33 olan genel ekonomik durum arayışı endeksi, yüzde 8 azalarak Ağustos’ta 77.60’ya düştü.

Bu azalış, gelecek 12 maaş dönemde genel ekonomik durumun henüz iyi olacağı yönünde arayışı olan tüketicilerin sayısının bir evvelki aya göre azaldığını gösteriyor.

İşsiz sayısı arayışı endeksi de aynı dönemde yüzde 0.6 azalarak Ağustos’ta 63.48 değerine geriledi. Bu düşüş, gelecek 12 maaş dönemde işsiz sayısında artış bekleyenlerin oranındaki yükselişten kaynaklandı.

Tasarruf etme ihtimali endeksi de bu dönemde yüzde 0.2 azaldı.

Temmuz’da 22.20 olan endeks değeri, Ağustos’ta 22.16’ya düştü. Bu azalış, tüketicilerin gelecek 12 maaş dönemde tasarruf etme ihtimallerinin bir evvelki aya göre azaldığını gösteriyor.

Tüketici güven endeksi azaldı

TÜİK ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliğiyle yürütülen anket sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi, Ağustos’ta geçen aya göre yüzde 3.6 geriledi. Temmuz’da 64.66 olan endeks, bu ay 62.35 oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Ağustos ayına ilişkin tüketici güven endeksini açıkladı. Hanenin maddi durum arayışı endeksi de mevzubahis dönemde yüzde 2.3 azaldı. Geçen ay 88.24 olan endeks, bu ay 86.17’ye geriledi. Bu azalış, gelecek 12 maaş dönemde hanenin maddi vaziyetinin henüz iyi olacağını bekleyenlerin oranının azalmasından kaynaklandı.

Türkiye ekonomisini nasıl değerlendirdiler?

90'larda 'biz bu filmi görmüştük'

Uğur Gürses / Hürriyet

Ekonomide, siyasette, toplumsal yaşamda dün geldiğimiz yer; anayasının, hukukun, siyasi teamüllerin ve güçler ayrılığının kalmadığı, kurumların işlemediği bir yer.

Kurumlar işlemediği için, 'yavaşlatılmış bir tren kazasını' hep birlikte izliyoruz. Döviz kuru da, bunların yansıdığı bir parametre. Tasarrufları harcamalarının altında

olan ve bu eksiğini başka ülkelerin yurttaşlarının tasarrufları ile kapatan, yani başkalarının bastığı dövizler olmadan tasarruf açığını kapayamayan ülkemizde, faiz oranlarının ne olacağına kurumsal mekanizmalar değil, siyasetçilerin gölgesi karar veriyor. Bu yüzden de, olağan akışının çok üzerinde risk primi ödüyoruz, sert dalgalanmalar yaşıyoruz. Üç ay sonrasına dönük kararları almak olanaksız hale geliyor. Yatırım gelmiyor; her an kırılacak vasat bir büyüme sürecinde, çalkantılar içindeyiz. Türkiye'nin siyaseti yer yer 1990'ların siyasetine geri dönerken, ekonomisinde de 90 model tablolar sergileniyor. Demokratik siyaset ve kapsayıcılıktan uzaklaştıkça otoriter, karşı sözü olanı bırakın yakınana acımasız karşılık verilen bir tablo bu. İş dünyasının sesi çıkmıyor. Tahsil edilemeyen alacaklar, zorunlu vade uzatımları, büyüyen bilanço zararları konuşuluyor alttan alta. 90'lar da 2010'lar da ortak aklın kaybolduğu yıllar. Krizler sonrasında elde ettiğimiz kazanımları birer birer kaybediyoruz. 90'larda olduğu gibi muhtemelen kısa vadeli sermaye girişlerinde önemli bir anahtar olan kredi notunu da kaybetme eşiğindeyiz. Hepimiz, ekonomide de 'biz bu filmi görmüştük' demeye başlıyoruz.

Kendini bilmemenin nedeni

Uğur Civelek / Dünya

Piyasaların savaş alanına dönüşmeye başladığı, kırılganlık hızla artarken güvensizliğin büyüdüğü bir haftayı geride bıraktık. Fiyat oynaklıkları kriz alarmı verirken işlem hacimleri istikrarsızlaştı. Beklentiler hatırı sayılır ölçüde bozuldu; başta risk taşıyanlar olmak üzere herkes fazlası ile yoruldu.

Döviz ve faiz piyasaları karıştı, sermaye piyasaları ise satış baskısı altında bunaldı. Korkuların esiri olmaktan kurtulamayan büyük çoğunluk, ne olup bittiğini anlamakta zorlandı.

Belli ki Çin'in devallüasyon hamlesi bardağı taşırmış, ABD Merkez Bankası'nın çok tartışılan faiz beklentilerini geri plana itmiş! Güçlenen riskten kaçınma eğilimi

ve tepkisel yaklaşımlar, özellikle gelişen ekonomiler açısından yıkıcı olmaya başlamış; risk primleri yeni ufuklara yelken açmak durumunda kalmış. Dengesizliklerin büyümesi, hesaba katılmayan birikmiş sorunları ön plana çıkararak algıları olumsuzlaştırmış. Siyasi iradeler, para otoritesi konumundaki Merkez Bankaları ve piyasalar arasındaki uyum geride kalmış; yerini çekişmeye bırakmış.

Hemen yukarıda özetlemeye çalıştığımız eğilimler, ülkemizi de fazlası ile etkiledi; muhtemelen böyle olmaya devam edecek, olumlu ayrışma hayalleri gerçekleşemeyecek. Küresel olumluluklara aşırı bağımlı hale gelmesine ve sorunların ağırlaşmasına kayıtsız kalmanın bedeli, kolay atlatılabilecek türden olamayacak.

Küresel koşullar olumsuzlaşıyor ve dalgalı bir şekilde böyle olmaya devam edecek gibi görünüyor. Birbirimizi sakinleştirmeye çalışarak bu gidişi deşetle seyretmenin, zamanı ve fırsatları tüketmenin büyük bir gaflet olacağını bilmemiz gerekiyor.

Demokrasi açısından övünecek bir dönem yaşamıyoruz

İlder Turan / Dünya

Acaba yıllar sonra bugün yaşadığımız döneme bakacak olursak, neler göreceğiz, bu dönemi nasıl hatırlayacağız? İlk olarak, yıllar sonra geriye doğru bakmak fırsatını bulabileceğimizi ümit edelim, çünkü şu anda görülen uygulamaların geleceğimizi ipotek altına aldığını

görmezlikten gelemeyiz. Örneğin, hükümetimiz uyguladığı dış politikayla ülkemizi dünyada giderek yoğunlaşan bir yalnızlığa mahkum etmiştir. Müttefiklerimiz bizden bıkmıştır, komşularımız bizden yaka silkmektedir, kimse bize güvenmemektedir. Türkiye'nin dostluğunu korumanın yerini Türkiye'nin şerrinden korunmak duygusu almıştır. İran kendisini ülkemizi nasıl yönetmemiz gerektiği konusunda bize akıl verecek kadar özgür hissetmektedir. Kendi muhtacı himmet olan Irak bile homurdanmaktadır. Bu politikanın sürdürülebilirliği var mıdır, sürdürülürse milli varlığımız açısından maliyeti ve sonuçları ne olur, düşünmek bile istemiyorum.

Karşımızda sadece hukuk devleti ilkesini benimsemeyen sadece bir aktör olsaydı, diğer siyasi aktörler ve kurumlar bunu dengeleyebilir, telafi edebilirlerdi. Maalesef, parlamento, siyasi partiler, muhtelif devlet kurumları da aynı yaklaşımı yansıtıyor. Özellikle yargının sergilediği ve geçen hafta üç eski savcının yurtdışına kaçması ile somutlaşan keyfiliğin nasıl düzeltileceğini kestirmek zordur. Keza parlamentoda hukuk devleti ve teamüllerin korunmasına değil, sık sık ihlaline yardımcı olunması hukuk devletinin erimesini hızlandırmaktadır. Gelecekte geçmişe bakınca, demokrasi açısından övüneceğimiz bir dönem yaşamadığımızı göreceğimiz kesindir.

Ekonomi çok zorda! Fena değil feci gidiyor.
Hasan Cemal / T-24

Yazın bir kenara. Bu gidişle Türkiye, '2001 krizi'nden çok daha büyük bir bedel ödeyecek. Yoksulluk ve işsizlik tavan yapacak. Aş ve iş sorunu gitgide büyüyecek. Felaket senaryosu yazmıyorum. Gerçeğin ta kendisi bu. Ekonominin altında çalisan bir saatli bombanın tik tak sesleri hızla

yaklaşıyor.

Tehlikenin farkında mısınız?

Belki değilsiniz.

Türkiye'nin toz duman ortamında ekonomi geri plana düştü çünkü...

Göstergeler çok kötü.

Gitgide kötüleşiyor!

İhracat tam yedi aydır düşüşte!

Üstelik ilk kez geçen Temmuz ayında nispi olarak ithalattaki düşüşten daha fazla düştü.

İhracatta böyle bir düşüş, ekonomi açısından çok

vahim bir gelişme...

Kaç yıldır büyümeyen, sürekli patinaj yapan, temel sorunları derinleşen bir ekonomi açısından ihracattaki bu düşüş hayra alamet değildir.

Daha kötüsü, bu yakın gelecekte ekonomiye ilişkin herhangi bir düzelmeye umudu da yok.

**Büyümede sanayi üretimi güçlü
ihracatın negatif etkisi sürüyor**

Deniz Gökçe / Akşam

Yılın ilk yarısında yani altı aylık GSYİH artışını yüzde 2.8 olarak tahmin etmekte. Haziran ayında cari açık 3.4 milyar dolar olarak gerçekleşti. Altın hariç cari açık 45.4 milyar dolar seviyesinde sabit kaldı. Yılbaşından bu yana cari açık duraksamış bulunuyor. İkinci çeyrek sonunda gerileyen enerji ithalatına rağmen yılbaşından bu yana

azalan ihracat, cari açığın düşmesini engelledi.

İkinci çeyrek sonunda cari açık / GSYİH oranının yüzde 5.8 olarak gerçekleşeceği tahmin ediliyor.

Büyüme ve gelişme açısından en önemli sektör olan sanayide üretim Mayıs ayında yüzde 1,9 oranında düşmüştü. Haziran'da ise yüzde 2,4 oranında artarak Mayıs'taki kayıplarını fazlasıyla telafi etti. Artışlar yalnızca otomotiv sektöründe değil, genele yayılmış halde bir çok alt sektörde gerçekleşti. Böylece sanayi üretimi bir evvelki çeyreğe kıyasla yüzde 1.6 oranında arttı. İlk çeyrekte artış yüzde 1.2 olmuştu. İhracat miktar endeksi de Haziran ayında yüzde 6 oranında artarak toparlanma gösterdi. İthalatta sınırlı düşüş devam etti.

İhracattaki düşüş telafi edilemedi

Haziran ayındaki olumlu gidiş, çeyreklik bazda ihracattaki düşüşü telafi edebilmiş değil. Miktar endeksindeki düşüşün yanında turizm gelirlerinin ikinci çeyrekte zayıf seyretmesinin de ihracatın büyümeye katkısını sınırlayacağı da düşünülüyor. Net ihracatın büyümeye negatif katkı yapması da bekleniyor.

Öte yandan tüketim ve yatırım göstergeleri Haziran ayındaki iyileşmeyle nispeten güçlü bir görünüm arz ediyor. Dayanıklı ve dayanıksız tüketim malı imalatı ikinci çeyrekte sırasıyla yüzde 2,5 ve yüzde 6,6 arttı. Tüketim malı ithalatının da yüzde 2'ye yakın arttığı görülüyor. Her ne kadar tüketici güven endeksi zayıf görünüm sergilemeye devam etse de Haziran ayında burada da bir artış görüldüğünü not etmek gerek.

Büyümenin en önemli kaynağı yatırım ve tüketim harcamaları

Yatırım malı ithalatı ise yüzde 7,1 oranında artarak çeyreklik bazda uzun zamandır en büyük artışı kaydetti. Haziran verilerinin olumlu seyriyle ikinci çeyrekte yatırım ve tüketim harcamalarının büyümenin en önemli kaynağı olduğunu, kamu harcamalarının bu dönemde büyümeye sınırlı katkı yaptığını, ihracattaki düşüşün ise büyümeyi olumsuz yönde etkilediği tahmin ediliyor.

Merkez Bankası ne yapıyor? Güngör Uras / Milliyet

Merkez Bankası'nın (TCMB) hedefi, ülkede fiyat istikrarını sağlamak, enflasyonu aşağıya çekmektir. İşler karıştı. Ekonomi yavaşladı. Dolar tırmanışa geçti. Ülkeye döviz girişi azalırken, döviz çıkışı başladı. Bu arada ekonomi "kaptansız kaldı". Ekonomi politikalarını yürütenler, ortalıktan yok oldu.

Bankalara verilen

mesaj

Toplantıda yabancı ve yerli "banka ekonomistleri"ne verilen mesajlar şunlar:

- TCMB, kısa vadede piyasada son dönemde artan oynaklık ve çekirdek enflasyondaki yüksek seyir nedeniyle daha sıkı bir likidite politikası uygulayarak, fonlama maliyetlerini yukarı çekecek.
- FED faizi artırdığında TCMB de politika faizini yükseltecek.
- Faiz koridorunun üst bandı olan yüzde 10.75 faiz seviyesi yeterince yüksek olduğu için kısa vadede üst seviyede bir artış öngörülüyor.
- Küresel piyasaların istikrara kavuşmasına paralel olarak sadeleşme adımlarını kademeli olarak hayata geçirecek. Sadeleşme tek politika faizine geçilene kadar devam edecek. Buraya kadarki mesajlar bankaları ilgilendiriyor.

Ekonomi ile ilgili mesajlar

BÜYÜME: Birinci çeyrekteki büyümenin beklentilerin üzerinde gerçekleşmesinin ardından ikinci çeyrekte ılımlı bir büyüme görülecek. Yatırımlar zayıf olduğu için iç tüketim büyümede belirleyici olacak. Büyüme oranları bir süre daha düşük kalacak.

ÜRETİM: Sanayi üretiminde Haziran'da görülen yüzde 5.5'lik güçlü artış, sanayide üretim artışının başladığını göstermiyor. Önümüzdeki aylarda üretimde ılımlı bir artış görülecek.

CARİ AÇIK: Cari açığa iyileşme devam etmesi-

ne rağmen bu iyileşme TCMB'nin beklentilerinin altında. Negatif ihracat şoku nedeniyle, büyümede yeniden iç tüketimin ağırlık kazanması, enerji-dışı cari açığın artmasına neden oluyor.

Refah gerilemesi aşaması Mahfi Eğilmez

Küresel krizin Türkiye'yi etkilediği 2009 yılında kişi başına gelirimizde ciddi bir düşüş yaşandığını, sonrasında bir türlü eski ivmeyi yakalayamadığımızı görebiliyoruz. Kişi başına gelirimizdeki artış 2010 yılından itibaren durmaya dönüşmüş, 2014 yılından itibaren de azalmaya başlamış görünüyor. 2014 yılında kişi başına gelirimiz 2013 yılına göre

yaklaşık 400 USD kadar azalmıştı. Yukarıda 2015 yılı için hesapladığımız 726 milyar USD'lik GSYH'yı 78.2 milyon olarak hesaplanan 2015 yıl ortası nüfusuna bölersek 9.283 USD'lik bir kişi başına gelir düzeyine ulaşırız. 2014 yılında kişi başına gelirimiz 10.404 USD idi. Buna göre, hesaplamalar doğru çıkarsa, bu yıl kişi başına gelirimiz 1.120 USD kadar azalacak demektir.

GSYH'mızın USD cinsinden düşmesi dış borçlarımızın oran olarak daha yüksek görünmesine, cari açığımızın oran olarak bir türlü düşmemesine yol açacak bir gelişmedir. Bu gelişmenin yabancı yatırımcıları ve başta kredi derecelendirme kuruluşları olmak üzere onları yönlendirenleri olumsuz etkilemesini beklemek gerçekçi bir yaklaşım olur.

Özetle ifade etmek gerekirse; refahını artıran ekonomi görünümünden çıkıp refah gerilemesi aşamasına girmiş görünüyoruz. GSYH büyüklüğü olarak bir zamanlar 16'ncı büyük ekonomiydik 2015 sonunda 18'nci sıraya gerilemiş olacağız. İllüzyonla oluşturulan iyileşme sonsuza kadar sürdürülemiyor.

Bir Çin atasözü şöyle diyor: 'Kara gömülen ceset yazın ortaya çıkar.'

Fitch'ten İzmir değerlendirmesi

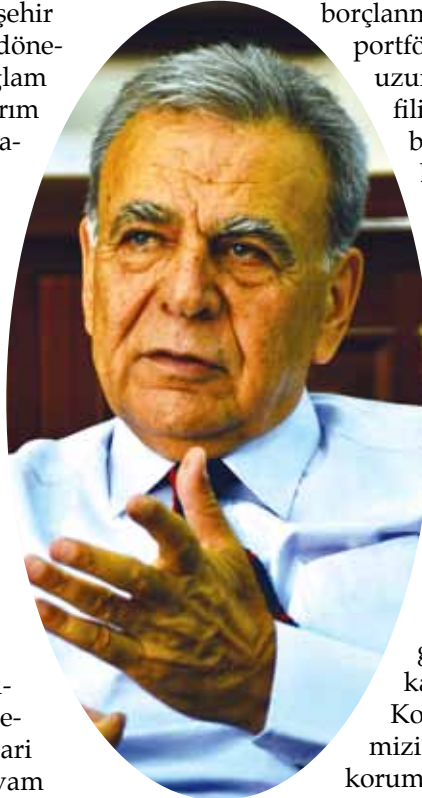

Fitch Ratings, İzmir Büyükşehir Belediyesinin "2015-2017 döneminde cari dengesinin sağlam kalmaya devam edeceği ve yatırım harcamalarının tamamını karşılayacağı" tahmininde bulundu.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin "AA+" olan ulusal uzun vadeli kredi notu ile "yatırım yapılabilir" seviyesindeki yerel ve yabancı para cinsinden uzun vadeli kredi notu (BBB) teyit edildi.

Belediyeden yapılan açıklamaya göre, Fitch Ratings, piyasaların aşırı hareketli olması nedeniyle yeni bir kredi analiz raporu yayınladı. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin finans durumunu değerlendiren Fitch, "Belediyenin 2015-2017 döneminde cari dengesinin sağlam kalmaya devam edeceği ve yatırım harcamalarının tamamını karşılayacağını" öngördü. Raporda, İzmir Büyükşehir Belediyesinin "AA+" olan ulusal uzun vadeli kredi notu ile "yatırım yapılabilir" seviyesindeki yerel ve yabancı para cinsinden uzun vadeli kredi notu (BBB) teyit edildi.

Ayrıca, İzmir'in büyük yatırımlar için yeni

borçlanmalar yaptığı kaydedilerek, borç portföy hareketinin çok uluslu ve uzun vadeli olmasının borç profili için hafifletici etkisi olduğu bildirildi. Fitch, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin 2014 yılındaki cari dengesinin "sermaye harcamalarının yüzde 97'sini karşıladığını" da kaydetti.

Gelişmeleri takip ediyoruz

Açıklamada görüşlerine yer verilen İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu, şeffaf, istikrarlı ve tedbirli mali yapıyı yatırımlarla birlikte güçlenerek sürdürdüklerini belirtti.

Ulusal ve küresel finans sistemi ve ekonomiyle ilgili gelişmelerin İzmir'i de mutlaka etkileyeceğine vurgu yapan Kocaoğlu, açıklamada "Belediyemizi bu gelişmelerden azami şekilde korumaya çalışmak, varsa fırsatlardan istifade etmek, iç veya dış piyasadan

gelebilecek her türlü olumsuz şok karşısında ekonomimizin hasara uğramamasını sağlamak bizim hassasiyetlerimizin başında geliyor. İzmir Büyükşehir Belediyesi olarak ulusal ve küresel gelişmeleri çok yakından takip ediyoruz" görüşlerine yer verdi.

Değerli madenlerin finansmandaki yeri

Küresel ve ulusal ekonomik krizler neticesinde özellikle KOBİ'lerde yatırımlar duruyor, birikimler eriyor. Böylesi bir ortamda finans dünyası fiziki alışverişe gerek bırakmayan kıymetli madenleri değerlendirmeyi düşünmeli.

2007 yılından itibaren dünyada ardı ardına ekonomik krizler yaşanmıştır. Tüm ekonomik aktörler bu krizlere çözümler üretmeye çalışmış ancak bu krizlerin olmasına engel olabilecek önlemleri geliştirememişlerdir. Küresel ve ulusal ekonomik krizler neticesinde özellikle KOBİ'lerde yatırımlar durmakta, birikimler erimektedir. Türkiye gibi tasarruf oranları gelişmiş ülkelerdeki oranların çok altında olan ülkelerde birikim ve sermayelerin erimesi ciddi bir tehlike olarak görülmektedir.

Tasarruf yapamayan, elindeki sermayesi sürekli bir erime içinde olan işletmelerin bırakın yeni yatırım yapmayı Ar-Ge, inovasyon gibi iyileştirici ve geliştirici faaliyetlere ayıracak kaynakları da olmamaktadır. Bu ortamda, yaşanan krizlere karşı güvenli yatırım alanlarının tespiti, birikimlerin kullanılması anlamında çok önem taşımaktadır.

Güvenli yatırım alanlarının tespiti, bu alanlarda ne şekilde, hangi oranlarda bulunulacağı hususları son on yılda finansman yönetiminin çok önemli bir çalışma alanı haline gelmiştir. Bankacılık sisteminin sunduğu klasik tasarruf ve birikim alternatiflerinin dışında özellikle doğal değerler yani madenler üzerinde ciddi birikim portföyleri oluşturulmaya başlanmıştır. Bu anlamda değerli madenlerde birikim yapmanın krizlere karşı güvenli yatırım alanlarından biri olduğu ortaya çıkmış ve bu hususta dünyada ciddi bir ekonomik alan oluşmuştur. Altın, gümüş, platin ve paladyum gibi değerli madenler kriz dönemlerinde para birimi karşılığı olarak değerlerini koruyarak, krizlere karşı güvenli yatırımlar olarak öne çıkmışlardır. Değerli madenler ile birikimlerinizi ve yatırımlarınızı güçlendirerek korumak ciddi bir stratejik karar süreci olmuştur.

Değerli madenlerin gün geçtikçe azalması, değerlerinin aynı oranda artmasını da beraberinde

getirmektedir. Altın, gümüş, platin, paladyum gibi değerli madenlere sahip olmak ulusal çıkarlar bakımından büyük önem taşımaktadır. Hatta başta Afrika olmak üzere pek çok coğrafyada bu madenlere sahip olmak hedefi ile gizli ya da açık çatışmaların sürdüğü görülmektedir.

Altın karşılığı olmayan para, enflasyona karşı savunmasız kalmaktadır. Ünlü Bretton-Woods Anlaşması ile birçok ülkede altın mevcuduna göre para basılabilmektedir. Ancak, dünya ekonomisinde yaşanan krizler, bu krizlere çare olması için zaman zaman likiditeyi arttırma stratejileri bu işleyişi ortadan kaldırmış ve dünya ekonomisi değer karşılığı olmayan para dağları ile karşı karşıya kalmıştır. Bu durum altın ve diğer madenlerin gücünü ve varlıklarının değerini daha da arttırmaktadır.

Günümüzde dünya piyasalarının düzenli takibini yaparak, güncel analizler içinde değerli madenlere yatırım yaparak ya da al-sat yönetimi ile yatırımların korunması ve hatta kazanç elde edilmesi önemli bir alan haline almıştır.

Geçmişten günümüze ve daima ... "Altın"

Bu tespitin doğruluğu için kendimize şu basit soruyu soralım; Dedelerinizden size bir sandık dolusu para mı yoksa bir sandık dolusu altın mı kalsın isterdiniz? Altın sadece değerli maden olmak dışında elektrik, elektronik, bilgi işlem ve tıp alanlarında çok kullanılan bir maden haline almıştır. Kullanım alanlarına baktığımızda madeni para, külçe, mücevher, güneş enerjisi, katalizör, mikroçip, nano teknoloji, plazma ekranlar gibi pek çok kullanım alanı mevcuttur. Bu durumda altına olan talep muazzam şekilde artmış ve altına ulaşmak için kullanılan metotlar hem madenin azlığı hem de çevresel etkiler bakımından ciddi maliyetlere ulaşmıştır. Stoklar bugün talepleri karşılayamamaktadır.

2013 yılındaki verilere göre altının dolar olarak net yıllık değer artışları 2 yılda yıllık yüzde 16.88, 5 yılda yıllık yüzde 20.45, 10 yılda yıllık yüzde 18.48 olmuştur. Bu rakam 10 yıllık bir dönemde yüzde 445'lik bir artışı göstermektedir.

Her zaman kazandıran ve tükenmekte olan... "Gümüş"

Gümüş, M.Ö 5.yüzyıldan itibaren takı ve ziynet eşyası olarak işlenmeye başlamıştır. Süryaniler, Gotlar, Yunanlar, Romalılar, Mısırlılar ve Cermenler tarafından kullanılmış ve bazı zamanlarda altından daha yüksek değerlere ulaştığı görülmüştür. Gümüş bugün endüstriyel üretimde oldukça önemli bir madendir. Her bilgisayarda bulunmasının yanı sıra, aynı zamanda tıp alanında da anti bakteriyel etkisi bakımından oldukça geniş bir kullanım alanına sahiptir. Kullanım alanlarına baktığımızda; madeni para, çatal-bıçak, elektronik, güneş enerjisi, tıp teknolojisi, kaplamalar, plazma ekranlar gibi pek çok kullanım alanı mevcuttur.

2013 yılındaki verilere göre gümüşün dolar olarak net yıllık değer artışları 2 yılda yıllık yüzde 30.79; 5 yılda yıllık yüzde 22.31; 10 yılda yıllık yüzde 21.65 olmuştur. Bu rakam 10 yıllık bir dönemde yüzde 610'luk bir artışı göstermektedir.

Çok az ve çok değerli... "Platin"

Platin, altından 30 kat daha az bulunan bir madendir. Sadece belirli alanlarda platin arama alanlarının bulunması nedeniyle şu anda fiyatları gümüş fiyatlarının yaklaşık 50 kat üzerindedir.

Platin yüksek ısılarda stabil olması özelliği ile çeşitli endüstriyel alanlarda ciddi bir öneme sahiptir. Aynı zamanda kanser tedavisinde çok önemli bir yere sahiptir. Kullanım alanlarına baktığımızda; madeni para, külçe, mücevher, güneş enerjisi, katalizör, mikroçip, nano teknoloji plazma ekranlar gibi pek çok kullanım alanı mevcuttur. 2013 yılındaki verilere göre platinin dolar olarak net yıllık değer artışları 2 yılda yıllık yüzde 1.67, 5 yılda yıllık yüzde 4.68, 10 yılda yıllık yüzde 11.29 olmuştur. Bu rakam 10 yıllık bir dönemde yüzde 192'lik bir artışı göstermektedir.

Nano teknolojilerin ve geleceğin değerli madeni... "Paladyum"

Paladyumun II. Dünya Savaşı öncesinde değer kazanması ile birlikte günümüzde önde gelen endüstri alanları içinde kullanımı ve önemi hızla artmıştır. Paladyuma olan talep 1970 yılından itibaren hızla artmaktadır. Günümüzde paladyum, başta otomobil endüstrisinde (katalizör ve hibrit teknolojisi), elektronik sektöründe mücevher üretiminde, kimya endüstrisinde dental teknoloji alanında, nano teknolojik ürünlerde kullanılması yanında enflasyona karşı da stabil ve güvenli bir yatırım aracı olarak işlev görmektedir. 2013 yılındaki verilere göre paladyumun dolar olarak net yıllık değer artışları 2 yılda yıllık yüzde 16.55, 5 yılda yıllık yüzde 15.32, 10 yılda yıllık yüzde 7.69 olmuştur. Bu rakam 10 yıllık bir dönemde yüzde 110'luk bir artışı göstermektedir.

Artan dünya nüfusu ve ülkeler arası yaşanan güçlü rekabet şartlarında finans kaynaklarının bulunması, korunması ve artırılması çok stratejik bir alan haline gelmiştir. Bu alanda sadece bankacılık sisteminin sunduğu enstrümanlar artık yeterli olmamaktadır. Bu nedenle insan yaşamının her alanında önem taşıyan maden, madde ve emtiaların bir şekilde borsaları oluşmuş, yatırım alanları çeşitlenmiştir. Böylesine bir ortamda krizde koruma faktörü yüksek olan, enflasyondan etkilenme dozu çok düşük olan, risk dağılımı imkanı veren, farklı madenler arasında sirkülasyona açık, ortalama kazanç seviyesini maksimum tutma imkanı sağlayan, fiziki alış-verişe gerek bırakmayan kıymetli madenlerin değerlendirilmesinin, Türk finans dünyası tarafından da dikkatlice değerlendirilmesi düşünülmelidir.

İzmir'in lojistik görünümü

İzmir'in uluslararası bir marka şehir olmasının ötesinde kendi dinamikleri içinde ürettiği katma değeri büyütecek, yatırım ve üretimi, dolayısıyla istihdamı artıracak ciddi ve büyük yatırımlara ihtiyaç vardır.

19 Nisan 1926 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilen 815 numaralı kanunda, "İşbu kanunun ahkamı 1-Temmuz-1926'dan itibaren muteberdir" deniliyordu. Çıkan kanunun adı ise "Türkiye sahillerinde nakliyat-ı bahriye ve limanlarla kara suları dahilinde icra-yı sanat ve ticaret hakkında kanun" olarak belirtilmişti. 1 Temmuz 1926 tarihinden itibaren yürürlüğe konulan uygulamanın başlangıcına referansla, her yıl Temmuz ayının birinci günü "Kabotaj ve Denizcilik Bayramı" adıyla kutlanır.

İzmir'in lojistik görünümünde "Kabotaj"ın önemi büyüktür. Daha 1910'lu yıllarda bile, İzmir Akdeniz ticaret ağının merkezi ve dünya ticaretine de entegre bir kentti. Bu kentin ünlü 'Kordon'u denizcilik şirketleri, komisyoncular, acenteler, oteller ve ticaret ofisleriyle doluydu. Kent içi ulaşımda deniz çok daha fazla kullanılı-

yor; körfez vapurlarının işletme hakkı için kıyasıya bir rekabet yaşanıyordu. Limanı anlatmaya bile gerek yok! Eski fotoğraflara bakmak, limandaki gemi yoğunluğunu tespit için yeterli bir çaba olacaktır.

Hal böyle olunca kentin fiziksel dokusu bile liman faaliyetlerine göre şekillenmişti. Kentteki ekonomik ve sosyal yaşam denize göre şekillenmiş ve İzmir kelimenin tam anlamıyla bir "Liman Kent" olmuştu.

İlerleyen sayfalarımızda yer alan ve Erkan Serçe tarafından yazılan "İzmir Limanı ve Sanayi" başlıklı yazıda da görüleceği gibi, bir lojistik üs olarak İzmir limanı sanayi açısından fevkalade önemlidir.

Aslında son 80-90 yıllık zaman diliminde, İzmir bir liman kent olmaktan çıkıp, liman kenti olma sürecini yaşadı. Bugüne bakıldığında ise;

İzmir'in dış ticaret değerleri

Yıl	İl	İhracat (TON)	İthalat (TON)
2004	İZMİR	6 734 060	8 369 561
2005	İZMİR	5 675 006	8 538 435
2006	İZMİR	5 938 386	11 000 000
2007	İZMİR	6 059 813	10 100 000
2008	İZMİR	6 952 884	9 531 137
2009	İZMİR	6 552 956	8 821 003
2010	İZMİR	6 379 505	9 958 844
2011	İZMİR	6 598 316	11 600 000
2012	İZMİR	6 966 386	13 300 000
2013	İZMİR	7 052 316	13 900 000
2014	İZMİR	7 246 656	17 000 000
2015	İZMİR	7 438 316	17 600 000
2016	İZMİR	7 660 959	18 200 000
2017	İZMİR	7 923 343	19 000 000
2018	İZMİR	8 234 511	20 000 000
2019	İZMİR	8 532 291	21 000 000
2020	İZMİR	8 810 325	21 900 000
2021	İZMİR	9 069 579	22 900 000
2022	İZMİR	9 310 948	23 800 000
2023	İZMİR	9 526 222	24 700 000

Türkiye İthalat ve İhracat Değerleri

	İhracat (TON)	İthalat (TON)	İhracat (USD)
2002	48 015 188	97 034 704	36 048 240 640
2003	52 681 788	109 997 216	47 248 805 888
2004	60 515 396	114 006 248	63 162 609 664
2005	65 100 684	120 257 816	73 475 358 720
2006	69 052 216	137 191 504	85 529 354 240
2007	74 558 368	149 467 072	107 262 623 744
2008	85 841 400	141 113 936	132 026 810 368
2009	86 293 568	133 347 592	102 142 222 336
2010	94 054 752	147 988 752	113 882 537 984
2011	94 242 832	157 951 264	134 906 798 080
2012	98 875 632	172 911 584	152 458 231 808
2013	100 141 200	173 877 792	151 800 479 744
2014	105 613 640	188 782 528	168 925 609 984
2015	111 725 808	194 740 592	188 624 142 336
2016	118 486 512	201 634 016	211 597 085 440
2017	126 083 528	209 634 960	238 595 145 728
2018	134 725 152	218 943 008	270 547 763 200
2019	143 488 544	228 382 576	306 058 035 200
2020	152 261 728	237 811 360	345 215 565 824
2021	161 045 184	247 227 424	388 358 995 968
2022	169 839 472	256 629 024	435 856 506 880
2023	178 481 856	265 822 960	487 648 755 712
2024	186 947 792	274 782 560	544 007 520 256
2025	195 033 296	283 273 536	593 120 591 872
2026	202 597 760	291 139 744	634 679 525 376
2027	209 586 576	298 326 272	676 489 527 296
2028	215 949 936	304 783 968	718 302 806 016
2029	221 643 456	310 470 080	759 860 101 120
2030	226 628 752	315 348 768	800 893 370 368
2031	230 873 856	319 391 680	841 128 869 888
2032	234 465 088	322 702 496	880 719 495 168
2033	237 389 024	325 271 968	919 447 797 760
2034	239 637 520	327 096 544	957 096 067 072
2035	241 207 616	328 178 240	993 449 476 096

İzmir'in ihracatının

- yüzde 56'sı deniz yoluyla
- yüzde 38'i kara yoluyla
- yüzde 2.8'i hava yolu ile
- yüzde 1.6'sı demir yolu ile
- yüzde 1.6'sı diğer yollarla yapılmaktadır

İzmir'in ithalatının

- yüzde 77'si deniz yolu ile
- yüzde 16'sı kara yolu ile
- yüzde 3.1'i hava yolu ile
- yüzde 3.8'i diğer yollarla
- Binde 13'ü ise demir yolu ile yapılmaktadır

2024 yılına kadar İzmir'den

- İhracatın yüzde 34
- İthalatın yüzde 50 artması beklenmektedir.

Taşınan ürünün birim değeri (dolar/kg)

Ürün Birim Değeri (dolar/ kg)		Denizyolu	Demiryolu	Karayolu	Havayolu	Diğer*
İhracat	2009	0,763	0,915	1,951	6,094	9,268
	2010	0,831	1,137	2,011	11,039	13,056
	2011	1,060	1,360	2,208	9,429	4,935
	2012	1,042	1,641	2,267	22,181	7,171
	2013	1,116	2,740	2,215	12,580	6,925
İthalat	2009	0,593	2,033	5,636	100,395	12,174
	2010	0,719	2,282	5,705	112,776	12,520
	2011	0,908	2,937	6,414	178,344	13,576
	2012	0,799	2,364	5,852	232,465	11,868
	2013	0,861	1,884	5,713	286,323	11,210

2013 yılı verilerine göre Türkiye dış ticaretinin

- Dolar bazında yüzde 55.2'si
- Tonaj bazında ise yüzde 86.4'ü deniz yoluyla yapılmaktadır.

2013 yılında İzmir Limanı, Türkiye'nin ithalatında dördüncü, ihracatında ise üçüncü limanı olmuştur.

İzmir Limanı'nın etki alanı Ege ve İç Batı Anadolu'yu kapsamakta ve Orta Anadolu'ya yaklaşmaktadır.

Ege Bölgesi'ndeki limanların ve yük tiplerinin 2030 yılına kadar öngörülen değişimine baktığımızda ise;

- Konteyner yükte yüzde 175
- Genel ve dökme yükte yüzde 81
- Sıvı kimyasal yükte yüzde 29
- Ro-ro dış ticaretin ise yüzde 96 artması beklenmektedir.

Ege Bölgesi'nin ilave kapasiteye ihtiyaç duyacağı öngörülen yıllar ile şunlardır:

- Konteynerde 2014
- Genel-Dökme yükte 2020

■ Sıvı yükte 2018

■ Otomobil (adet)

2026

İzmir ile ilgili öncelikli ulaştırma projelerine baktığımızda ise;

- İzmir Limanı kanalı
- 2. Aşama konteyner terminali
- Ankara- İzmir hızlı tren hattı
- Çandarlı Limanı
- Bandırma Menemen demiryolu sinyalizasyonu
- Balıkesir-Akhisar-

Manisa 2. Aşama iyileştirme çalışmaları

■ Çanakkale – İzmir 2. Aşama iyileştirme çalışmaları

Aliağa Liman Bölgesinin 2013 yılı itibarıyla karayolu ile toplam yükleme-boşaltma miktarı

■ 17.154.639 ton -1.665.509 kamyonu ulaşmıştır.

■ Aliağa Liman Bölgesi'nde 2035 yılı itibarıyla 1.658.255 ton liman kaynaklı yükün demiryolu ile taşınması öngörülmektedir.

Çiğli-Aliağa-Çandarlı yolunun ise 2018'e kadar tamamlanması planlanmaktadır.

Çandarlı Limanı'nın karayolu ve demiryolu bağlantısına yönelik olarak Aliağa Organize Sanayi Bölgesi'ne TCDD tarafından Aliağa-Çandarlı demiryolu bağlantısı projesi çalışmaları devam etmektedir.

Orta vadede ise 2023 yılına kadar Çandarlı-Kınık-Soma hattındaki 72 km uzunluğundaki demiryolu hattının hayata geçirilmesi öngörülmektedir.

Limana yük taşımacılığında bölgedeki mekanlar arası etkileşim ve mekânsal gelişim değerlendirilmektedir.

İzmir Limanı ile ilgili yapılan tespitlerde; kruvaziyer yolcu limanına, yeni konteyner terminaline, kanal tarama projesine, yeni ekipman ve otomasyona ihtiyaç olduğu, liman kapasitesinin artırılması gereği ortaya çıkmıştır.

Mal ticaretinde ilk on ihracatçı ve ithalatçı ülke ve payları

Sıra	İhracatçı Ülke	2013 (Milyon Dolar)	2013 Dünya Toplamı İçindeki Payı (%)	Sıra	İthalatçı Ülke	2013 (Milyon Dolar)	2013 Dünya Toplamı İçindeki Payı (%)
1	Çin	2 209 626	11,8	1	ABD	2 331 367	12,4
2	ABD	1 578 972	8,4	2	Çin	1 950 383	10,3
3	Almanya	1 452 795	7,7	3	Almanya	1 187 251	6,3
4	Japonya	715 097	3,8	4	Japonya	833 166	4,4
5	Hollanda	663 524	3,5	5	Fransa	680 673	3,6
6	Fransa	579 647	3,1	6	İngiltere	654 436	3,5
7	Güney Kore	559 632	3,0	7	Hong Kong	622 277	3,3
8	İngiltere	541 348	2,9	8	Hollanda	590 293	3,1
9	Hong Kong	535 546	2,9	9	G. Kore	515 584	2,7
10	Rusya Federasyonu	523 327	2,8	10	İtalya	477 290	2,5
32	Türkiye	151 812	0,8	19	Türkiye	251 651	1,3
Toplam Dünya İhracatı		18 784 000	100,00	Toplam Dünya İthalatı		18 874 000	100,00

dirildiğinde; ihracatın önemli bir bölümünün İzmir Limanı üzerinden Denizli-Aydın-İzmir Karayolu bağlantısı ile taşındığı görülmektedir.

Birçok ilin İzmir ile karayolu bağlantısı ise İzmir-Aydın karayolu üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Akdeniz-Ege ulaşım güzergahının ise Denizli-Antalya doğrultusunda şekillendiği görülmektedir.

Bu yönde de Aydın-Denizli-Burdur ve Afyon-Burdur-Antalya Otoyolları projelerinin gerçekleştirilmesi önem taşımaktadır.

İzmir-Antalya Otoyolunun tamamlanarak hizmete açılması, Aydın ile İzmir Limanı arasındaki karayolu bağlantısının güçlendirilmesi bölgedeki lojistik sektörünü olumlu etkileyecek çalışmalar olarak görülmektedir.

Türkiye'nin 2023 hedeflerine hizmet edecek 3 büyük projeden birinin Gebze-Orhangazi-İzmir otoyolu projesi olduğu açıktır.

İzmir için bir diğer önemli proje, 501 km

uzunluğundaki İzmir-Ankara Otoyolu projesidir.

İzmir için bir diğer önemli bir proje ise Çanakkale Boğazı'na yapılması planlanan Boğaz geçiş köprüsü ile İzmir'in Avrupa'ya bağlanmasıdır. Bu proje Avrupa otoyolu projesinin önemli bir ayağıdır.

İzmir Çiğli'den başlayan Kuzey otoyolu olarak adlandırılan 67 km uzunluğundaki Çiğli-Ali-ağa-Çandarlı otoyolu projesi de tamamlanarak trafiğe açıldığı takdirde, Alsancak Limanı ile yük üretim merkezleri arasındaki bağlantının kuvvetlenerek, yük akışının hızlı ve güvenli olması sağlanacaktır.

İzmir kent için çalışmalarında ise; karayolu ve raylı sistem olarak planlanan İzmir körfez geçişi, metro ve banliyö raylı sistemlerinin entegre bir şekilde bağlanmasını temin edecektir.

Bağlantının Kuzey'de İAOSB'de, güneyde ise İnciraltı mevkiinde buluşması planlanmaktadır. Yaklaşık 11 km uzunluğunda planlanan körfez

geçişinde 6 km kara ve 5 km körfez geçişine sahip proje çalışmalarının 2015 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

Demiryollarının lisanslı depoculuk ile desteklenmesi ise lojistik sektörünü geliştirecektir.

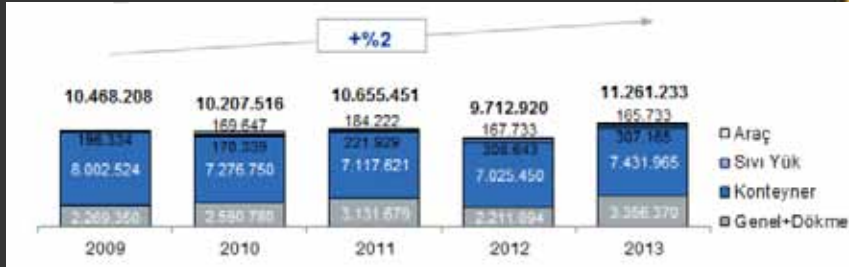
Aydın ili ile olan demiryolu bağlantısının geliştirilmesi ile birlikte yük taşımacılığı da gelişecek ve İzmir Limanı'na ulaşım rahatlayacaktır. ASTİM OSB'nin yanında yapılması planlanan yeni yükleme-boşaltma tesisi ve konteyner aktarma terminalleri ile demiryolu-karayolu entegrasyonunun sağlanması hedeflenmektedir.

Büyük Anadolu Lojistik Organizasyonları (BALO) projesiyle beraber de, demiryolu ile Bandırma'ya ulaşacak olan yüklerin tren ferisi ile Tekirdağ'a geçerek Boğaz tra-

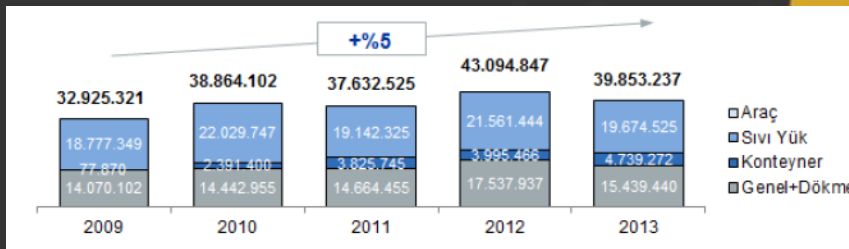
İlave kapasiteye ihtiyaç duyulacak zamanlar

Yük Türü	Bölge	İlave Kapasite İhtiyaç Duyulacağı Yıl
Konteyner (TEU)	Akdeniz Bölgesi	2017
	Ege Bölgesi	2014
	Karadeniz Bölgesi	2018
	Marmara Bölgesi	2018
Genel/ Dökme Yük (ton)	Akdeniz Bölgesi	2018
	Ege Bölgesi	2020
	Karadeniz Bölgesi	2026
	Marmara Bölgesi	2024
Sıvı Yük (ton)	Akdeniz Bölgesi	-
	Ege Bölgesi	2018
	Karadeniz Bölgesi	2022
	Marmara Bölgesi	2011
Otomobil (Adet)	Ege Bölgesi	2026
	Marmara Bölgesi	2018

Alsancak limanı yük istatistikleri

Aliağa alt bölgesi yük istatistikleri

Türkiye dış ticareti (dolar, ton)

	Dış Ticaret (Milyon Dolar)		Dış Ticaret (Bin ton)	
	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat
2009	102 142,6	140 928,4	86 293,6	133 346,7
2010	113 883,2	185 544,3	94 054,8	147 986,9
2011	134 906,9	240 841,7	94 242,8	157 950,7
2012	152 461,7	236 545,1	98 875,7	172 909,9
2013	151 802,6	251 661,3	100 141,4	173 875,9

fiğine alternatif bir hat olması için çalışmalar devam etmektedir.

İzmir Limanı ile ilgili yapılan tespitlerde ise

■ Kurvaziye yolcu limanına

■ Yeni konteyner terminaline

■ Kanal tarama projesine

■ Yeni ekipman ve otomasyona ihtiyaç olduğu ortaya çıkmıştır.

Kısa vadede, liman kapasitesinin artırılması çalışmaları önem taşımaktadır.

Karayolları ve demiryolu bağlantıları ile değerlendirildiğinde İzmir Limanı'nın hinterlandı: Marmara Bölgesinin güney kesimini, Ege ve İç Ege'nin tamamını, İç Anadolu'nun batı kesimini ve Akdeniz'in batı ve kuzeybatı kesimin kapsamaktadır.

İzmir'de bir başka lojistik merkezi çalışması da Torbalı ve Menderes ilçelerinde havayolu, demiryolu, karayolu ve otoyol bağlantıları olan İzmir Güney Lojistik Merkezi'dir.

İzmir Güney Lojistik Merkezi İzmir'in kentsel ihtiyacına yönelik bir lojistik merkez olarak limanlardan gelen yükler açısından bir yoğunluk taşımasa da, Kemalpaşa Lojistik Köyü ile İzmir Alsancak Limanı arasında direk bir demiryolu bağlantısı olmaması, demiryolu ulaşımının Kemalpaşa-Muradiye-Turgutlu-Manisa-Alsancak hattından sağlanması nedeniyle Kemalpaşa Lojistik Köyü önünden geçecek İzmir-Ankara hızlı tren hattına paralel olarak yapılacak bir yük hattı çok faydalı olacaktır.

Ankara-İzmir hızlı demiryolu hattı birinci etap çalışmaları Polatlı-Afyon arasında sürmektedir.

Kısa vadede 2023 yılına kadar da Denizli-Aydın-İzmir-İzmir-Çandarlı çift yönlü mekik tren sisteminin işletilmesi önerilmektedir.

Yine 2023 yılına kadar Torbalı-Kemalpaşa-Turgutlu hattında yeni bir demiryolu bağlantısı verimli olacaktır. Aynı zamanda Torbalı lojistik Köyü ve Kara Limanı ihtiyacı da görülmektedir.

Uzun vade de ise, İzmir-Afyon-Ankara-Samsun tren sisteminin oluşturulması değerlendirilmelidir.

İzmir tüm rakamların da gösterdiği üzere ülkemizin pek çok yönden, en önemli 3 kentinden biridir. Ancak, İzmir'in uluslararası bir marka şehir olmasının ötesinde, kendi dinamikleri içinde ürettiği katma değeri büyütecek, yatırım ve üretimi dolayısıyla istihdamı da artıracak ciddi ve büyük yatırımlara ihtiyacı vardır.

Bu ihtiyaçların en önemli bölümü de lojistik alanındadır.

İzmir'in daha kolay ulaşılabilir ve çok daha kolay çıkış yapılabilir bir kent haline gelmesi şarttır.

İzmir'in kara, hava, deniz, demiryolu ağlarında yarattığı potansiyel ortadadır.

■ İzmir'in liman imkanları,

■ İzmir'in demiryolu ağ bağlantıları,

■ İzmir'in uluslararası uçuş bağlantıları,

■ İzmir'in başta Ankara ve İstanbul olmak üzere diğer şehirlerle arasındaki kara

yolu bağlantıları ne yazık ki istenilen düzeyde değildir.

Ayrıca, İzmir'de kent içi ulaşımı ve

2013 yılı limanlardan ve limanlara en fazla taşıma yapan iller

İthalat yükleri	İller	Ton (2013)	İhracat yükleri	Ton (2013)
1	İstanbul	64 538 938	İstanbul	25 553 597
2	Hatay	14 899 420	Kocaeli	6 998 447
3	Kocaeli	9 747 572	İzmir	6 335 856
4	İzmir	7 994 624	Çanakkale	3 253 911
5	Zonguldak	6 848 142	Ankara	3 239 658
6	Çanakkale	5 117 798	Aydın	2 109 070
7	Bursa	4 006 235	Bursa	2 098 345
8	Gaziantep	3 863 786	Hatay	2 018 920
9	Samsun	2 594 404	Mersin	2 014 217
10	Ankara	2 584 422	Denizli	1 378 885
	Toplam	122 175 340		55 000 904

Ege'deki limanlar ve yük çeşitine göre tahmini kapasiteler

Ege Bölgesi	2030 Tahmini (Ort)	Mevcut Kapasite (2010)	Kapasite Farkı
Konteyner (TEU)	4 539 989	1 645 100	2 894 889
Genel ve Dökme Yük (Ton)	77 818 977	42 930 810	34 888 167
Sıvı Kimyasal Yük (Ton)	46 950 593	36 363 000	10 587 593
Ro-Ro Dış Ticaret (Adet)	95 908	50 000	45 908
Otomobil (Adet)	265 176	200 000	65 176

lojistik hareketleri önce rahatlatacak, sonra geliştirecek ciddi yatırımlar da vardır.

Son söz olarak, bütün bunları değerlendirdiğimizde görüyoruz ki; Takdir edileceği gibi, bu ihtiyaçların önemli bir bölümü ancak devlet imkanları ile gerçekleştirilebilecek ciddi ve büyük projelerdir. Ve bu projeler yıllar öncesinden projelendirilmiş ve planlanmıştır.

İzmir'in sıkıntısı, İzmir için yapılan projelerin gerçekleştirme süreçlerinin pek çok diğer şehre göre çok daha yavaş işlemesidir. Unutulmamalıdır ki, İzmir gerek aldığı göç, gerekse de tarım, ticaret, sanayi, sağlık, eğitim, turizm gibi pek çok temel ekonomik alanda güçlü ve hızlı büyüme potansiyeline sahiptir. Projelerin istenilen şekilde gelişmemesi, zamanın çok değerli olduğu günümüzde, İzmir için ciddi kayıplara neden olmaktadır. Bu süreç hızıyla eldeki projelerin gerçekleştiği gün, bazı projelerin o gün için yetersiz kalma olasılığı da göz ardı edilmemelidir.

Aliğa liman bölgesi

Yatırım ihtiyaçlarının en önemlileri lojistik alanında olan İzmir'in, daha kolay ulaşılabilir ve çok daha kolay çıkış yapılabilir bir kent haline gelmesi şarttır. Kara, hava, deniz, demiryolu ağlarında yarattığı potansiyel ortadadır.

Lojistik sektörü Türkiye'de nasıl gelişti?

Türkiye'de, 1980'lerin sonu ile 1990'ların başında ilk meyvelerini vermeye başlayan ihracat hamlesi, buna bağlı olan üretim artışı ve doğal olarak ham madde ve/veya yarı ham madde ihtiyacını karşılamak üzere ithalatın artışı hepimizi fazlasıyla heyecanlandırmıştı.

Dış ticaretin ne olduğunu o yıllarda yavaş yavaş öğrenip anlamaya başlıyorduk. Öncelikle ithalatın artması ile daha önce sadece kısıtlı olan yurt dışı seyahatlerimizde gördüğümüz ve aldığımız çoğu ürünü artık kendi ülkemizde de rahatlıkla bulmaya başlamıştık. Bir taraftan 1980 öncesi yaşadığımız ekonomik yoklukların sonucu olarak, diğer taraftan da ülkemizde radyo ve özellikle televizyonun yavaş yavaş gelişmeye başlaması ile bizim dışımızdaki dünyada nelerin üretilip tüketildiğini görüyor, öğreniyor, talep etmeye başlıyorduk.

Dış ticaret sermaye şirketleri kurulup, bu şirketler üzerinden yapılan ihracatı, buna kaynak teşkil eden üretim ve istihdam artışını da görüp ülkenin ekonomik geleceği hakkında ümidimiz artıyordu.

İşte bu dönemde, bütün bu hareketliliğin ve heyecanın tam ortasında üreticinin ve ihracatçının, en basit tanımıyla gümrük ve nakliye işlerini sürdürecektir destek birimlerine ihtiyacı doğmaya başlamıştı.

Yapılan işin o zamanki fiziksel iş akışı nede-

ni ile önce bir gümrük müşaviri ile bir anlaşma yapılıyor daha sonra kendisinden işin özelliğine göre bir taşıma aracı bulması ve navlun konusunda pazarlık yapması isteniyordu.

Bu süreçte üretici ve ihracatçının en fazla yoğun oldukları konular, ürünün satılacağı pazarın ve müşterinin bulunması ile üretimin, alıcının standartlarına en uygun biçimde yapılmasıydı. Bu durumda, gümrük müşavirleri üretimden sonraki zincirin ilk ve en önemli halkasını oluşturuyorlardı. Artık bu şirketler sadece ihracat veya ithalat gümrükleme işlerini değil, ayrıca artan ve gelişen talebe göre müşterinin diğer isteklerine de cevap vermek zorunda kalıyorlardı. Gümrükleme esas iştiğal konularıydı. Gerekli gümrük mevzuatını takip ederek ürünün yurtdışı edilmesi veya ithalatının yasalara uygun biçimde yapılmasından sorumluydular. Ancak işin nakliye boyutu farklıydı. Zaman zaman zorlanıyorlar ve bu durumda taşıyıcıdan teknik destek almaları gerekiyordu. Avrupa pazarında işler biraz daha basit görünüyordu. Neredeyse tüm ülkelere kara yolu ile ulaşılabilme rahatlığı, ürünün kapıdan kapıya taşınabilmesi ve sürat, kara yolu taşıma konusunda kendi içinde bazı uzmanları yarattı. Kara yolu taşımacılığı altın yıllarını yaşamaya başlamış ve sektörün bu kesimi için yatırım kolaylıkları ve teşviklerin önü açılmıştı.

■ İskender DOĞUSOY

Sanayi ve İzmir Limanı

Hiç kuşkusuz İzmir'in, uluslararası ekonominin önemli bir birimi olmasını sağlayan birçok özelliği bulunmaktadır. Bu yazıda avantaj sağlayan özellikleri arasındaki limandan ve sanayi ile bağlantısından söz edeceğiz.

Ünlü İngiliz tarihçi Eric J. Hobsbawm'ın "insan yaşamının yazılı belgelere geçmiş tarihindeki en köklü dönüşüm" olarak tanımladığı Sanayi Devrimi, 19. yüzyılda zirvesine ulaştığı zaman, o güne kadar ücra köşelerde gözden ırak kalmış yerler de dâhil olmak üzere büyük bir etki alanı yarattı. Uluslararası ekonomik "işbölümü" yeniden tanımlanırken, o güne kadar çeşitli yönleriyle kendisini var eden ülkeler

sanayiye sahip, sanayi mallarını satan, sanayiye hammadde veya emek gücü sağlayan gibi yeni kategorilerle değerlendirilmeye başlandı. Sanayinin hayat verdiği birtakım yeni şehirler ortaya çıkarken bazı eski yerleşim yerleri yeni işbölümünü kolaylaştıran özellikleriyle ön plana çıktı bazıları da gittikçe eski önemlerini yitirerek silikleşti.

Bilindiği üzere İzmir, Sanayi Devrimi'nin etkisiyle, özellikle 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren hızlı büyüme sürecine giren şehirlerden biridir. Ancak bu, İzmir'in daha önce de dünya ekonomisi içinde önemli bir merkez olduğunu unutturmamalıdır. Hiç kuşkusuz İzmir'in Sanayi Devrimi'nin hem öncesinde hem sonrasında uluslararası ekonominin önemli bir birimi olmasını sağlayan birçok özelliği bulunmaktadır. Biz bu yazımızda İzmir'e avantaj sağlayan özellikleri arasında önemli bir yer tutan limandan ve bunun sanayi ile bağlantısından söz edeceğiz.

İzmir Körfezi tarih boyunca gemiler için güvenli bir sığınak işlevi görmüştür. Bunun yanında yaklaşık bugünkü Kemeraltı kavisinin iç kısmına denk düşen iç liman, İzmir'in ticaret gemileri için daha güvenli ve dolayısıyla daha çekici hale gelmesini sağlıyordu. Ancak süreç içinde nehirlerin sürüklediği alüvyonlarla sığlaşan iç liman 18. yüzyılın sonlarında kullanılamaz hale geldi. Buna

rağmen açıkta demirleyen gemiler İzmir'in iktisadi yapıda yerini koruduğunun kanıtı olarak varlıklarını sürdürdüler.

19. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin dış ticareti İstanbul, Selanik, Beyrut, Trabzon ve İzmir'den gerçekleşiyordu. İzmir, Orhan Kurmuş'un ifadesiyle, "uygun bir limana sahip olması ve çok zengin bir hinterlandın tek çıkış özelliği taşıması dolayısıyla" en önemli dış ticaret merkezlerinden biri olarak sivrilmisti. 1820'lerden itibaren İngilizlerin Doğu Akdeniz'e daha fazla ağırlık vermeye başlamasıyla birlikte İzmir, Anadolu'da yetişen ve kervanlarla taşınan tarımsal ürünlerin adeta tek ihracat kapısı haline geldiği gibi, Avrupa

sanayi mallarının Anadolu'ya girişini de üstlendi. Bu süreçte İzmir'in en önemli ihracat kalemleri Tokat, Ankara, Bursa, Konya, Erzurum, Diyarbakır gibi yörelerden gelen büyük kervanların getirdikleri ipek, tiftik, pamuk, halı gibi mallarla Anadolu'da yetişen üzüm, incir, kökboya, palamut, afyon, deri, sünger ve balmumu gibi ürünlerdi. İthalatını ise çeşitli kumaşlar, kahve, şeker, kâğıt, demir, kalay, kurşun, kimyevi ürünler v.b. mallar oluştuyordu.

Dış ticaretin yanında, iç piyasanın bazı talepleri açısından da İzmir önemli bir yere sahipti. Abdullah Martal'ın verdiği bilgilere göre, 1840'larda İstanbul ve çevresinde başlatılan sanayileşme hareketleri sırasında gerekli hammaddelerin bir bölümü İzmir'den sağlanmaktaydı.

İzmir'in iktisadi zincir içindeki yerinin büyümesine paralel olarak İzmir Limanı'na giriş yapan gemi sayısında ve taşıma yapılan yük kapasitesinde büyük artışlar meydana geldi. İzmir Limanı'na 1852'de 255, 1862'de 592, 1872'de 710 buharlı gemi giriş yapmıştı. Ayrıca yine aynı yıllara ait olmak üzere sırasıyla 1207, 956 ve 950 yelkenli gemi girmişti. Sayıların da gösterdiği gibi gemi teknolojisi geliştikçe limana giren buharlı gemi sayısı artıyor, yelkenli gemi sayısı ise azalıyordu. Bir süre sonra teknolojisi gelişen ve sayıları hızla artan gemilere daha uygun bir yapılanma isteğinin ortaya çıkması kaçınılmazdı. Nitekim daha 1832'de İzmir'den geçen Charles

1880'lerin hemen başında hizmete giren İzmir Rıhtımı'nın, İzmir'in dünya iktisadi yapısındaki yerini perçinlediği görülmektedir. 1883'te limana giren buharlı gemi sayısı 710'a, 1899'da ise 1385'e çıktı.

Texier, İzmir'in en önemli eksiğinin bir rıhtım olduğuna dikkati çekmişti. 1860'ların başlarından itibaren, İzmir'e gelen gemilerin daha güvenli bir şekilde kıyıya yaklaşmalarını ve mal indirme-bindirmeyi kolaylaştırmayı, ayrıca devletin alacağı gümrük vergisi kaçacağını önlemeyi hedefleyen rıhtım projeleri ortaya çıkmaya başladı.

Sonuçta sahile paralel bir rıhtım inşa edilmesi işi, talipleri olan J. Charnaud, A. Barker ve G. Guarracino tarafından kurulan kumpanyaya 1867'de imzalanan bir sözleşme ile verildi. Rıhtım'ın inşa sürecini, karşılaşılan güçlükleri ve diğer ayrıntılarını Mübahat Kütükoğlu'nun "İzmir Rıhtımı İnşaatı ve İşletme İmtiyazı" adlı makalesi ve Cevat Korkut'un Belgelerle İzmir Rıhtım İmtiyazı başlıklı kitapçığından izleyebiliriz. Biz gelelim Rıhtım'ın İzmir iktisadi yapısı üzerindeki etkisine.

1880'lerin hemen başlarında hizmete giren İzmir Rıhtımı'nın, İzmir'in dünya iktisadi yapısındaki yerini perçinlediği görülmektedir. Bunu İzmir liman trafiğini izleyerek gözlemleyebiliriz; 1883'te İzmir Limanı'na giren buharlı gemi sayısı 710'a, 1886'da 1299'a, 1899'da 1385'e çıktı. Anılan süreç içinde gemilerin tonajında da yaklaşık üç katlık bir artış yaşandı. XX. yüzyıl başlarında İzmir ile ilgili olarak kaleme alınan hemen hemen bütün yazılar İzmir'in sahip olduğu konumu liman ve rıhtıma borçlu olduğu konusunda birleşmektedirler.

Bu arada İzmir'de gelişmeye başlayan sanayiinin mekânı da rıhtıma göre konumlandı: 1857'de

temeli atılan Aydın Demiryolu merkez garının yeri Punta – Alsancak olunca İzmir'in sanayi bölgesi de Rıhtım'la gar çevresindeki arazi üzerinde belirginleşti. Alsancak çevresi, özellikle Darağacı (bugünkü Şehitler) Caddesi, birbiri ardına açılan fabrikalara mesken oldu.

Un, buz, yağ, içki fabrikaları, iplik dokuma imalathaneleri, demirhaneler yüzyılın sonlarına kadar bölgeyi doldurdu.

1886–1887 yılına ait İzmir Limanı'ndaki Rüsumat Nezareti'nin verileri İzmir'in ithal ettiği sanayi ürünleri hakkında da bilgi vermektedir: Amerikan bezi, basma, patiska, yünlü akmeşe, pamuk ipliği, kahve, şeker, gazyağı, un, dokunmuş kumaş ve tenbakü ve madeni eşyalar başı çekmektedir.

II. Meşrutiyet dönemi sanayi konusunda bilinçlenmenin yoğunlaştığı yıllar oldu; 1909'da Sanayileşmenin Terakkisi Hakkında Kanun Layihası'yla başlayan serüven, 1913'te Teşvik-i Sanayi Kanun-ı Muvakkatı'yla belli bir aşamaya geldi. Bu adımlarla birlikte İttihatçı hükümetler, sanayileşmenin zorunluluğuna inanmalarına rağmen önceliğin tarıma verilmesi kanısındaydılar; bilinçsiz sanayileşme ülke ekonomisini daha büyük bir batağa saplayabilirdi.

Ancak gıda sanayi dışında kalan sanayi kolları montaj ağırlıklıydılar ve bir sanayi hamlesi gerçekleştirmekten uzaktılar. II. Meşrutiyet döneminde İttihat ve Terakki yönetimi sanayiye kalkındırmaya, millileştirmeye çalıştıysa da durum Cumhuriyet dönemine kadar değişmedi.

Dr. Erol Ertaş son yolculuğuna uğurlandı

Geçtiğimiz günlerde (7 Ağustos 2015) hayatını kaybeden, İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren Pnöso Pnömatik ve Soğutma San. Ltd. Şti. firmasının kurucusu Dr. Erol Ertaş, alkışlarla son yolculuğuna uğurlandı.

TMMOB İzmir Şubesi tarafından İAOSB Atatürk Toplantı Salonu'nda düzenlenen anma törenine ESSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Semerci ve TMMOB Makine Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Güniz Gacaner Ermin'in yanı sıra Ertaş'ın öğrencileri, sanayici dostları, sınıf arkadaşları ve yakınları katıldı.

ESSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Hakan Semerci, Derneklerinin Onursal Başkanı, aynı zamanda 1992-1994 ve 1996-1998 dönemlerinin Yönetim Kurulu Başkanı olan Dr. Erol Ertaş'ın sektöre kazandırdığı değerlere değinerek, tüm sevenlerine başsağlığı diledi. TMMOB Makine Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Güniz Gacaner de Dr. Ertaş'ın mesleki dehasının altını çizerek, Ertaş'ın vefatını 'Mesleğimizin duayenin aramızdan ayrılması bizler için büyük bir kayıptır' şeklinde nitelendirdi.

Düzenlenen anma töreninin ardından İAOSB

Atatürk Camii'nde cenaze namazı kılınan Dr. Erol Ertaş'ın naaşı Karşıyaka Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Dr. Erol Ertaş kimdir?

1960 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Makina Fakültesi'nden mezun olan Ertaş, mezuniyetinin ardından 4 yıl boyunca Berlin Teknik Üniversitesi'nde doktora ön çalışmasını yapar. 4 yılın ardından Türkiye'ye dönerek Et ve Balık Kurumu'nda çalışmaya başlayan Ertaş, askerliğini tamamladıktan sonra İzmir merkez olmak üzere sürekli soğuk depolar üzerinde çalışır. Açıklamalarında, 'Hemen hemen İzmir'deki bütün büyük tesislerde emeğim vardır' ifadesinde bulunan Ertaş, Ege Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Denizli Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi'nde 15 yıl kadar öğretim üyeliği görevini sürdürür. Termodinamik'ten, ısı transferi ve termik turbomakinalar gibi branşının her alanını kapsayan derslerin eğitimliğini üstlenen Ertaş, daha sonra Pnöso Pnömatik ve Soğutma Sanayi firmasını kurar. İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde üretimine devam eden firma özellikle ihraç ettiği ürünlerle yurtdışında bilinirliğini arttırır.

Avrupa'nın
En İyi Havayolu

A STAR ALLIANCE MEMBER

SKYTRAX TARAFINDAN **5 YIL ÜST ÜSTE**
AVRUPA'NIN EN İYİ HAVAYOLU SEÇİLDİK.

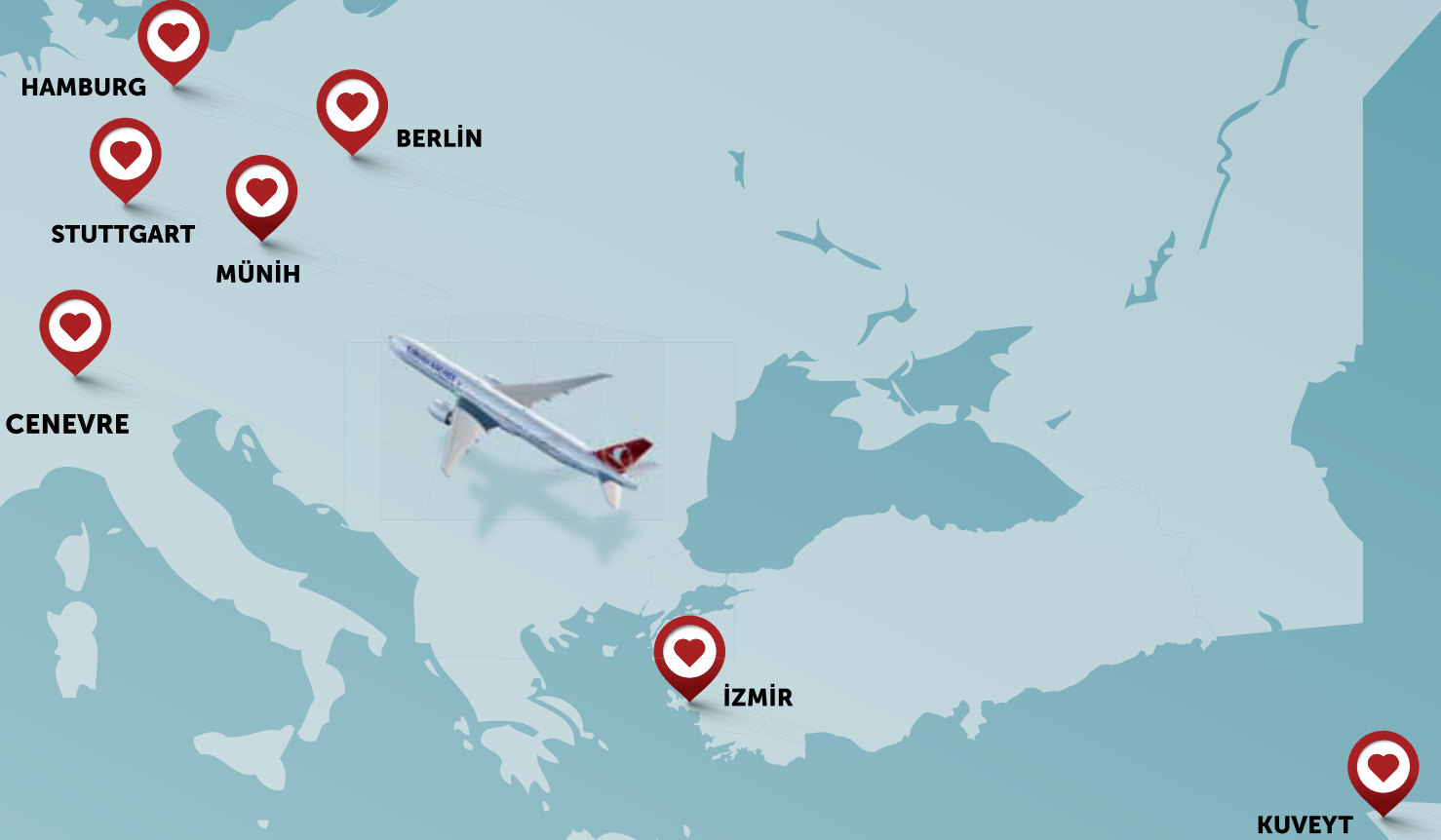
TURKISHAIRLINES.COM

Skytrax Passenger Choice ödülleriinde Avrupa'da 2015 yılının en iyi havayolu seçildi.

**DÜNYA DAHA BÜYÜK.
K E Ş F E T.**

**TURKISH
AIRLINES**

Direkt uçuşlar başladı, İzmir'den mesafeler kısaldı.

Temmuz ayı itibarıyla İzmir'den; Cenevre, Hamburg, Münih, Stuttgart, Berlin ve Kuveyt'e direkt uçabilirsiniz.

Cenevre: 5 Temmuz - 13 Eylül, **Hamburg:** 3 Temmuz - 27 Eylül, **Münih:** 10 Temmuz - 27 Eylül,

Stuttgart: 12 Temmuz - 20 Eylül, **Berlin:** 4 Temmuz - 12 Eylül, **Kuveyt:** 16 Temmuz - 1 Ekim.

Konya büyüklüğündeki Hollanda'dan Türkiye'ye ileri teknoloji dersi

Cumhuriyet gazetesinin Bilim ve Teknoloji dergisinde yayınlanan rapora göre, Türkiye'nin teknoloji ihracatı konusunda Hollanda'ya mağlubiyetinin en büyük nedeni Ar-Ge ve inovasyon yoksunluğuna bağlıyor.

Günümüzde ekonomik kalkınmasını başarak dünyanın ihracatçısı konumuna gelen ülkeler analiz edildiğinde, birçoğunun hemen hemen her alanda ileri teknoloji ürünlerini üreterek, üretimin her aşamasına entegre ettikleri görülüyor. Bunlardan birisi de Konya'nın yüzölçümünden daha küçük bir alana kurulu olan Hollanda...

Bu konuyu ele alan Cumhuriyet Gazetesi'nin Bilim ve Teknoloji Dergisi'nde Bayram Ali Eşiyok'un hazırladığı haber dosyasına göre; ileri teknoloji ürünlerinin imalatında ve kullanımında oldukça geri kalan Türkiye, söz konusu gelişmişlikleri kullanamadığı her alanda, mevcut potansiyelinin çok altında kalarak, kendisinden verimsiz ve küçük ülkelerin bile gerisinde kalıyor.

Eşiyok, tarım ve hayvancılık sektörünü baz alarak çıktığı 'Hollanda-Türkiye' karşılaştırmasında, yenilginin en büyük nedenini 'Ar-Ge ve inovasyona dayalı ileri teknoloji ürünlerinin yoksunluğuna' bağlıyor ve şuna dikkat çekiyor; 'sanayi sektöründeki büyümenin sorunsuz süre-

bilmesi için sanayi ve tarım sektörü arasında beki bir tamamlayıcılık ilişkisinin göz önüne alınması gerekiyor. Neo-liberal yaklaşımın aksine, tarım sektörü ile sanayi sektörü iki karşıt sektör olarak değil, tamamlayıcı sektörler olarak değerlendirilip, buna uygun politikaların hayata geçirilmesi büyük önem taşıyor.'

Çarpıcı değerlendirmelerin yer aldığı Eşiyok'un haber dosyasında yer alan diğer bilgiler ise şöyle devam ediyor:

"Dünyanın en büyük ikinci tarım ihracatçısı olan Hollanda'da tarımda çalışan kişi başına katmadeğer 66.236 dolar. Türkiye'de ise 6.898... Fark 10 kat... Hollanda ileri teknoloji içerikli ürünlerin ihracatında çok başarılı. Örneğin, 2013 yılında Hollanda'nın ileri teknoloji ihracat değeri yaklaşık 69 milyar dolar iken, Türkiye ancak 2.2 milyar dolarda kalabiliyor...

Türkiye tarımda 1980'li yıllarda uygulamaya konan politikalar sonucunda net ithalatçı konuma geldi. Üretimdeki artış hızı, nüfus artış hızının gerisinde kaldı. Tarımsal ithalatın liberalizasyonu

sonucunda çok uluslu gıda ttekelleri yerli üretimi son derece olumsuz etkiliyor. Türkiye tarımsal ürünlerde de sanayide olduğu gibi giderek ithalata bağımlı hale geliyor. Tarımın yaşadığı

sorunlar sonucunda kırsal nüfus çözülüyor, sorunlar kentlere taşıyor. Kuşkusuz Türkiye gibi yarı sanayileşmiş bir ekonomide sanayi çok önemli. Yüksek teknolojiye dayalı bir sanayi perspektifini asla unutmamak gerekiyor. Daha da ileri giderek söyleyelim, yüksek teknolojide belli bir aşamaya gelmeden tarımın başarı şansı yok gibi...

Hep Hollanda örneği verilir. ABD'den sonra dünyanın en büyük ikinci tarım ihracatçısı olan Hollanda, ileri teknoloji içerikli ürünlerin ihracatında da çok başarılı. İleri teknoloji üretiminde belli bir aşamaya ulaşmadan tarımda verimliliği yükseltmek ve üretimi arttırmak olanaklı değil.

Tarımın ulusal gelir içerisindeki payı düşüyor

Tarımda meydana gelen aşınmayı tarımın katma değer payında izlemek mümkün. Buna göre 2002 yılında tarımın ulusal katma değer payı yüzde 12.2 iken, 2014 yılında yüzde 8.8 oranına gerilemiş durumda. Tarımın büyüme hızında meydana gelen aşınma, tarımın ulusal katma değer payını da aşındırıyor.

Tarımın ulusal katma değer payındaki azalma, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ekonomide yaşanan hızlı yapısal dönüşüm sonucunda gerçekleşmiyor, yaşanan sorunlar nedeniyle tarım sektörünün çözülmesinden kaynaklanıyor.

Türkiye tarım ve hayvancılık sektöründe artık net ithalatçı

Tarımda uygulanan liberal politikalar ve ucuz kur rejimi, sanayi başta olmak üzere tarım sektöründe de ithalatı özendiriyor ve Türkiye birçok tarımsal üründe (pamuk, buğday, meyve vs) ithalata yönelerek dış ticaret açıkları gündeme geliyor.

Türkiye'nin tarım ve hayvancılık sektöründe 2000 yılında yaklaşık 322 milyon dolar dış ticaret açığı, izleyen yıllarda hızla artarak 2014 yılında yaklaşık 2.5 milyar dolara yükseliyor. Kuşkusuz dış ticaret açığının esas nedeni, tarım ve hayvancılık sektöründe artan ithalattan kaynaklanıyor. 2000 yılında yaklaşık 2 milyar dolar olan ithalat değeri, 2014 yılında 8.4 milyar dolara yükseliyor. İhracat ise aynı dönemde 1.6 milyar dolardan 6 milyar dolara ancak yükseliyor. Bir başka ifadeyle, ithalat artışı ihracatın üzerinde gerçekleşiyor ve ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 83.7'den yüzde 71.2'ye geriliyor.

Kısaca, 1980'li yıllarla birlikte uygulanmaya konan neo-liberal politikalar sonucunda, Türkiye sanayide olduğu gibi tarım ve hayvancılıkta ithalata bağımlı hale geliyor ve bu kez 'gıda güvenliği' sorunu gündeme taşıyor.

Hollanda ileri teknoloji ihracatçısı

Türkiye ile Hollanda arasında karşılaştırma yaparken, sadece tarımsal üretim ve dış ticarete bakmak yanıltıcı olabilir. Başka bir ifadeyle, Hollanda'nın yüksek tarımsal hasıla ve ihracatının arkasındaki dinamikleri çözümlemek için ileri teknoloji ihracatına da bakmak gerekiyor. Yani bileşik kaplar kuralı işliyor. Hollanda'da gerek ileri teknoloji ihracatının düzey değerlerinin ve gerekse de ileri teknoloji ihracatının imalat sanayi içerisindeki payının Türkiye ile kıyaslanamayacak düzeyde yüksek gerçekleştiği görülüyor. O halde Türkiye'nin Hollanda'nın tarımda yakaladığı başarıyı yakalayabilmesi için öncelikle yüksek teknolojiye dayalı (dolayısıyla verimliliğe) bir üretim yapısına geçmesi gerekiyor. Çünkü tarımdaki yüksek verimliliği teknolojiiden ayrı düşünmemek gerekiyor...

Hiç kuşkusuz Hollanda'nın bu başarısının arkasında Cumhuriyet Bilim ve Teknoloji yazarlarının sürekli vurguladığı gibi; Ar-Ge, inovasyon, eğitim ve tüm bunları kapsayan bilim ve teknoloji politikaları yatıyor.

Tespitler ve öneriler

Türkiye tarımının içerisinde bulunduğu olumsuz koşullardan kurtulmasının ancak mevcut politikalardan köklü bir kopuşla mümkün olduğunu özellikle belirtmek gerekiyor. Başka bir ifadeyle, sanayi sektöründeki büyümenin sınırsız sürebilmesi için sanayi ve tarım sektörü arasında beki bir tamamlayıcılık ilişkisinin göz önüne alınması gerekiyor.

Neo-liberal yaklaşımın aksine, tarım sektörü ile sanayi sektörü iki karşıt sektör olarak değil, tamamlayıcı sektörler olarak değerlendirilip, buna uygun politikaların hayata geçirilmesi büyük önem taşıyor."

84. İEF'nin teması: Eğitim Onur Konuğu İli: Eskişehir

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde İZFAŞ tarafından düzenlenen 84. İzmir Enternasyonal Fuarı'nın bu yılki teması eğitim, onur konuğu il Eskişehir, partner ülkesi ise Türkmenistan olarak belirlendi.

Ülkemizin uluslararası nitelikteki ilk fuar organizasyonu İzmir Enternasyonal Fuarı (İEF), 84. yılında kapılarını 'eğitim' temasıyla açacak. İEF'de bu yıl Onur Konuğu İl, Eskişehir olacak.

İzmir Büyükşehir Belediyesi ev sahipliğinde İZFAŞ tarafından gerçekleştirilen İEF, 28 Ağustos – 6 Eylül 2015 tarihleri arasında Kültürpark'ta düzenlenecek.

Her yıl farklı bir tema çerçevesinde düzenlenen İzmir Enternasyonal Fuarı'nın bu yılki teması eğitim olacak. Şehirleşme açısından örnek olan, eğitimde fırsat eşitliği ilkesiyle eğitimin Türkiye'nin dört bir yanına yayılmasına vesile olan Eskişehir de tema doğrultusunda "Onur Konuğu İl" olarak belirlendi.

Eskişehir, eğitimin yanı sıra tarihi geçmişi, yöresel kültürü, yemekleri, el sanatları, sanayisi, ticareti, örf ve adetleri kısacası, her yönüyle kendisini tanıtmaya ve sergileme imkanını İzmir Enternasyonal Fuarı'nda bulacak. Öte yandan tema kapsamında fuarda yer alacak eğitim kurumları ve ilgili sektör temsilcileri fuar ziyaretçileriyle buluşacak.

İlk onur konuğu il uygulamasına 2005 yılında 74'ncü İEF'de başlandı. Böylece geçmişte çok sayıda ilin Vilayetler Pavyonu kurduğu İEF'de kentlerimizi daha yakından tanımak ve kentler arası ticari bağlantıları arttırmak için yeni bir deneyim başlatılmış oldu. 2005 yılında, İEF'nin ilk Onur Konuğu İli Mardin'den sonra sırasıyla Uşak,

Çorum, Karabük, Çanakkale, Gaziantep, Denizli, Hatay, Sinop onur konuğu il olarak yer aldı. Geçtiğimiz yıl İzmir Enternasyonal Fuarı'nın onur konuğu illeri Diyarbakır ve Malatya oldu. İzmirli'lerin Türkiye'nin gidip görmedikleri şehirlerini daha yakından tanınması ve fuara katılan ülkelerin temsilcilerine sadece İzmir'i değil, Türkiye'nin bir başka kentini, Anadolu'nun o uçsuz bucaksız zenginliğini pek çok yönüyle gösterebilmek açısından "Onur Konuğu İl" uygulaması büyük önem taşıyor.

Partner ülke Türkmenistan

7 bağımsız Türk devletinden biri ve dünyanın en büyük 4. doğalgaz üreticisi olan, ticari ve kültürel hayatta ülkemiz için önemli bir bağlantı teşkil eden Türkmenistan, 84. İEF'nin Partner Ülkesi olarak 4 no'lu holde yer alacak. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yıl da sadece uluslararası katılım holü olan 4 no'lu hol, 28 Ağustos – 1 Eylül 2015 tarihlerinde beş gün açık kalacak. Diğer tüm etkinlikler ise 10 gün boyunca devam edecek.

84 yıllık fuar ağacı

Dünyanın sayılı genel ticaret fuarlarından biri olan İzmir Enternasyonal Fuarı'nın köklü fuarcılık geçmişi, ağaç konseptiyle vurgulanacak. Eğitim teması ise 84 yıllık fuar ağacına anlam katacak.

İEF'nin logosu olan dünyanın çarkları ağaç konseptiyle buluşurken; ağacı oluşturan çarkların içindeki figürler de "eğitim" simgeleriyle hazırlandı. Ağaç üzerindeki renkler ise fuarın uluslararası yönünü ifade ediyor.

Bir genel ticaret fuarı niteliği taşıyan ve Türkiye'nin ilk fuar organizasyonu olan İzmir Enternasyonal Fuarı'na her yıl yaklaşık 20 farklı ürün grubunda, yerli yabancı bini aşkın firma, 60'tan fazla ülke katılıyor.

İzmir Enternasyonal Fuarı, T.C. Ekonomi Bakanlığı himayesinde düzenleniyor.

Eskişehir, köklü tarih ve gelişmişliğiyle gözde

Yapılan arkeolojik çalışmalar sonucu çıkan eserlerin verdiği bilgilerden, Eskişehir ve yöresinin, M.Ö. 3000 yıllarına kadar varan, eski bir yerleşim yeri olduğu anlaşılmaktadır. Eskişehir günümüze kadar farklı uygarlıklar altında varlığını sürdürmüştür. Üzerinde kurulan medeniyetlerden bazıları Frigya, Bizans, Anadolu Selçukluları ve Osmanlı İmparatorluğu'dur. Tarihinin çok eski olmasından dolayı da şehre 'Eskişehir' adı verilmiştir.

Eskişehir, tarihin her döneminde, önemli bir ticari, ekonomik ve stratejik nokta olmuştur. Sosyo-ekonomik gelişmişlik açısından Türkiye'nin önde gelen illerinden biri olup, Türkiye'nin en büyük organize sanayi bölgelerinden birine sahiptir. Başlıca sanayi dalları gıda, tekstil, lokomotif, makine imalat, tuğla, kiremit ve çimentodur. Başlıca yer altı zenginlikleri; Kalabak suyu, lületaşı, bor madeni rezervleri ve yer altı sıcak su kaynaklarıdır. Met helvası, Nuga helvası, Haşhaşlı çörek, Kalabak suyu, Çibörek ve Lületaşı ile meşhurdur.

Eskişehir, 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti ve UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Başkenti unvanlarını taşımaktadır.

50'yi aşkın ülkeden katılım

84. İzmir Enternasyonal Fuarı'na ticari katılım, delegasyon ve etkinlikler kapsamında 50'yi aşkın ülkeden katılımcı bekleniyor. Katılımı kesinleşen ülkeler ise şöyle: Afganistan İslam Cumhuriyeti, Avustralya, Azerbaycan, Bangladeş Halk Cumhuriyeti, Bosna Hersek, Bulgaristan, Cape Verde, Çin, Endonezya, Fransa, Fildişi Sahili, Gabon, Gana, Gine, Gine Bissau, Güney Sudan Cumhuriyeti, Gürcistan, Irak, KKTC, Kamboçya, Kamerun, Kazakistan, Kırgız Cumhuriyeti, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Kosova Cumhuriyeti, Kosta Rika, Kuveyt, Lübnan, Malezya, Malta, Birleşik Meksika Devletleri, Namibya, Nijer, Pakistan İslam Cumhuriyeti, Polonya, Romanya, Rusya, Senegal, Seyşeller, Somali, Sudan Cumhuriyeti, Tanzanya, Türkmenistan, Ukrayna, Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti, Yeni Zelanda, Yunanistan, Zimbabve.

Almanya'ya yürüyen merdiven ihraç eden 'çarıksız' sanayici

İzmir Mithatpaşa Sanat Okulu'ndan kendi deyimiyle 'ayağında çarığı bile olmadan' mezun olan Ali Aktaş, Löher adı altında kurduğu firmasıyla dünyanın dört bir yanına asansör ve yürüyen merdiven satıyor.

Kendi deyimi ile 'ayağında çarığı bile olmayan' sanayi tutkunu bir Mithatpaşa Endüstri Meslek Lisesi mezununun başarı hikayesindeyiz bu ay. Tek başına çıktığı üretim serüvenine bugün 280 kişilik ekibi ile devam eden, bir zamanlar asansörü ithal eden bir ülkenin evladı olarak ürünlerini bugün dünya pazarına satan, Nürnberg metrosunun yürüyen merdivenlerine imza atan, Türkiye'nin ilk asansör üreticileri arasında yer alan Ali Aktaş'ın hikayesinde...

İzmir Mithatpaşa Endüstri Meslek Lisesi'nden 1960 yılında mezun olduktan sonra asansör üreticisi bir firmada çalışmaya başlayan Aktaş, ithal gelen asansörlerin bakımlarını, montajlarını ve tamirlerini yapar. Kendini 'iyi bir

kaynakçı' olarak nitelendiren Aktaş, mesleki başarısı ile kısa süre içerisinde öne çıkar. Dönemin şartlarına göre 'yükli bir ücretle' çalışan Aktaş, birçok sanayicide olduğu gibi içindeki sesi dinler: "Kendi işimin patronu olmalıyım."

1967 yılında çalıştığı firmadan ayrılan Aktaş, biriktirdiği paralarına son aldığı maaşı da ekleyerek kendi işini kurar. Hikayenin devamını Aktaş'tan dinleyelim:

"Daha önce aldığım maaş ve halihazırda olan birikimlerimle Alsancak'ta 25 metrekarelik bir dükkanda asansörcülüğe başladım. Asansörlerin bakım ve arızalarını yaptım. O günkü şartlarda bilmeden bir şey yapmışım; o da müşterilerim ile güvenilir ilişkiler kurmakmış. Gelen bütün müteahhitler veya asansörlerinin bakım ve arızalarını yaptıranlar 'bu işi kaç paraya yaparsın' diye soruyordu. Ben de onlara, 'kesinlikle para söylemem. İş yapar bitiririm, 1-2 ay bu asansör sağlıklı çalıştıktan sonra paramı ve faturamı çıkarır size veririm' diyordum. İşte o zaman farkında olmayarak, o ara İzmir'in bütün kalburüstü insanların asansörlerinin bakım ve arızalarını yaptığım için o insanlarla iyi ilişkiler kurdum, o insanlar beni tuttu kolumdan, bugünkü halime getirdi. İnsanlara, onlardan bir şey beklemeden bir şeyler sunarsanız size hakkınızı geri verirler. Ben hiç kandırılmadım."

Entegre üretici

O kadar azimlidir ki 'ayağında çarığı olmayan sanayici adayı', firmasını kurduktan sonra yalnızca demircilik ve kaynakçılıkla asansör işinin yürütmeyeceğini bildiği için Çınarlı Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi'nde açılan elektrik bölümüne kaydını yaptırır ve başarıyla tamamlar. Aktaş, artık asansörün her safhasına hakim bir üreticidir:

"İşe başladığım ilk sene içinde gördüm ki ne kadar kaynakçılık, demircilik işi yapsam da olmuyor. Yaptığım iş elektrik bilgisi de istiyor. Çınarlı'da elektrik okulu açıldı. Bunun üzerine hemen kaydımı yaptırıp 2 sene de oraya gittim. Böylece elektrikçiliği de öğrendim. Şimdi hem elektrikçilik hem demircilik yaparak hayatımı sürdürüyorum. Bazen bana 'sen ne yapıyorsun' diye soruyorlar, 'dışarıdan demir alıyorum, kesiyorum, kaynatıyorum, boyuyorum, kenarına köşesine bir motor koyuyorum, sonra elektrik veriyorum ve çalıştırıp para kazanıyorum' diyorum. Bu kadar da kolay bir şey yani. Mithatpaşa Sanat Enstitüsü'nün özelliği sizi her şeyi yapabilen birisi olarak mezun etmesidir. Bugün belki incelersiniz görürsünüz, İAOSB'de de ağırlıklı olarak Mithatpaşa mezunları vardır ve 1960 yılından itibaren hep onların kurduğu tesisler vardır."

48 yıllık giyotin makası aşkı

Sanayiciliği 'ileriye görebilen, buna göre hareket eden, sistemini-düzenini bu doğrultuda yapılandıran' işadamları olarak tanımlayan Aktaş, bu doğrultuda hareket etmeye düstur edindiğini yıllar yıllar önce yaşadığı bir deneyimle aktarıyor:

"1972 yılında Halkbank'tan yüzde 9 faizle 2 yıl ödemesiz 10 yıl vadeli bir kredi almıştım. O kredi işime o kadar yaradı ki ben o dönemde sanayici oldum. O günkü şartlarda Halkbank'tan aldığım kredi ile 100 bin liralık bir giyotin makas aldım. Aldığım makas dönemin en pahalı makasıydı. İnsanlar gelip soruyordu, 'bu makası ne yapacaksınız, neden bu kadar pahalısını aldın? Bir yılda yaptığın 10 asansörün sacını bu makine bir ayda keser. Bu iş sana rant sağlamaz' diyorlardı. Rant sağlamayabilirdi ama ben İzmir Mithatpaşa'da okurken orada bir giyotin makas vardı, o giyotin makasla Terbay'a, Kemal ağabeylere sac keserdik. Benim tek arzum bir giyotin makasımın olmasıydı. Makası aldığım yıl 1972, biz şu anda 43 yıldır aynı giyotin makasla çalışmaya devam ediyoruz... Sanayicilik uzun nefesli bir koşudur. Kısa nefesli koşmaya kalktığınız zaman kaybedersiniz."

Geride bıraktığı 48 başarılı seneyi aktarıırken

gözlerinin içi parlayan Aktaş, her yıl yüzde 30-40 büyüme kaydederek 'yoktan var olan', 1'den 280 kişi, 25 metrekareden 25 bin metrekare olan işyerinin hikayesini anlatmayı sürdürüyor:

2013 yılı rakamlarına göre Türkiye'den Avrupa'ya 106 milyon dolarlık asansör ihracatı var. Bu demek oluyor ki biz 1960'larda yüzde yüz ithal ettiğimiz asansörü şu an Avrupa'ya ihraç ediyoruz. Bunda benim de katkım elbette ama diğer sanayici dostlarımın da katkısı çok büyük. Asansörde markamızı bilinir hale getirdikten 2000 yılında Türkiye'de asansörün kardeşi olan yürüyen merdiven işine üniversite-sanayi işbirliği içinde girdik. Yürüyen merdiven işine de girerek Türkiye'de bir eksik olan üretimi tamamlamış olduk. Girmemizin de tek sebebi, rakip firmalarımızdan bir tanesinin 'siz bunu Türkiye'de yapamazsınız' demesidir. Yürüyen merdivende kısa süre içinde öyle bir duruma geldik ki bugün; Portekiz, İngiltere, Almanya, Avusturya, Hollanda'ya ürünlerimizi satıyoruz. Geçen hafta içinde Amerika'ya teklif verdik. Ne zaman Amerika'ya yürüyen merdiven satacağım, o zaman diyeceğim ki 'Bakın bu yürüyen merdivenler İzmir'de Löher'de, işe başlarken ayağında ayakka-bısı olmayan bir asansörcü ve yürüyen merdivenci tarafından gönderiliyor'."

Kişiyi özel asansör

Son dönemlerde evlere yapılan asansörlerin revaçta olduğunu kaydeden Aktaş, kişiyi özel tasarladıkları asansörlerin büyük beğeni topladığını vurgulayarak sözlerini sürdürüyor:

"Biz konfeksiyon işi iş yapmıyoruz. Biz hala terziyiz. Kişiyi özel asansör yapıyorum. Zaten şu anki kazancımızın ağırlığı özel asansörlerden geliyor. Mesela Çeşme'ye bugünlerde yoğun bir şekilde 2-3 katlı asansörler yapıyoruz. Çünkü insanlar yaşıyor. Yaşlandıkça daha rahat yaşamak istiyor, unutkanlaşıyor.

Asansörde gidişattan memnunuz. Yürüyen merdivende de Nürnberg metrosunun işlerini aldık. Önümüzdeki günlerde özel tip merdivenleri üretmeyi istiyoruz. Bir de merdivenleri lego gibi parça parça, herkesin kendi isteğine göre yapabileceği bir hale getirmek istiyorum. Bu konuda araştırmalara başladık."

Başarılı sanayici, ekonomik hedeflerini tutturmak isteyen bir Türkiye için herkesi sanayici ve üretici olmaya çağırarak, 'ortak çalışma bilincinin' geliştirilmesi gerektiğinin altını çiziyor ve uyarı niteliği taşıyan şu sözlerin tekrar tekrar altını çizerek sözlerini noktalıyor:

"Her ortaklık bir gün bitecektir, o yüzden de biteceği zaman sonunun ne olacağını yazın deftere. B planınızı her zaman kafanızda tutun. Bunu yapmadığınız müddetçe ortaklığa samimiyetle başlar, sonra da küsersiniz. Lütfen ortak çalışın ama ortaklık bittiğinde ne olacağını da bir kenara yazın."

Serap AKYOL
AKSÜYEKMeryem Fulya
YAZICIOĞLU

Atatürk Müzesi

Mustafa Kemal'in Sarı Zeybek'i oynarken üzerinde olan beyaz kıyafetleri bilmeyenimiz yoktur. Atatürk Müzesi'nde Ulu Önder'in kıyafetlerinden toplantı odasına kadar her yeri ilk günkü canlılığıyla görebilirsiniz.

Ulu Önderimizi Sarı Zeybek oynarken görmüş gibi olmak, Sabiha Gökçen'le çektiği meşhur fotoğrafını zihninizde canlandırmak, siyah şapkasını, tespihini, gömleğini, savaş için yaptığı toplantıdaki hallerini görmek isterseniz, tüm ihtişamıyla ücretsiz olarak sizleri bekleyen Kordon'daki Atatürk Müzesi'ni ziyaret edebilirsiniz. Güler yüzlü görevlilerinden istediğiniz an tüm detaylara ilişkin bilgi alabileceğiniz bu kıymetli müzeyi, sizler için gezdik. 19 Mayıs 2015 tarihinde kapılarını ziyaretçilere açan Atatürk Müzesi'nde, Ulu Önder'imizin ikamet ettiği evin yatak odasından banyosuna, çalışma odasından yemek odasına kadar her şey dönemine uygun olarak restore edilmiş. 5 metreyi aşkın tavan yüksekliği, 852 metrekarelik kullanım alanı ile büyük ve ferah bir yapı olan Atatürk Müzesi'nde, tüm detaylar en ince ayrıntısına kadar düşünülmüş ve hazırlanmış.

Mustafa Kemal'in sarı zeybeği oynarken üzerinde olan beyaz kıyafetleri bilmeyenimiz yoktur. İşte bu müzede, sarı zeybek kıyafetinden golf kıyafetine, şapkasından tespihine kadar her şeyi görebilir, yatak odasından yemek odasına, toplantı odasından çalışma odasına kadar her yeri

gezebilir, ziyaretçileri bilgilendirmeyi amaçlayan ve sinevizyon gösteriminin yapıldığı odalarda Ulu Önderimizin İzmir'e gelişini, verdikleri mücadeleyi izleyebilirsiniz.

Tüm detayları ile işte Atatürk Müzesi

İzmir Atatürk Müzesi, I. Kordon (Atatürk Caddesi) üzerinde yer almaktadır. 1875-1880 yılları arasında halı tüccarı Takfor Efendi tarafından ev olarak yaptırılan bina, 9 Eylül 1922'de sahibi tarafından terk edilmiş ve hazinenin mülkiyetine geçmiş, İzmir'e giren Türk Ordusu tarafından bir süreliğine karargâh olarak kullanılmıştır. Mustafa Kemal Atatürk, 17 Şubat 1923 tarihinde İzmir İktisat Kongresi toplandığında şahsi çalışmalarını buradan yürütmüştür. Kong-

renin bitimini takiben ev,

otel olarak kullanılmak üzere Naim

Bey'e kiralanmış

ve Naim Palas adını almıştır.

Atatürk, daha

sonraki İzmir

ziyaretlerinde

İsmet Paşa ile

birlikte bu otelde

ikamet etmiştir. Bina,

13 Ekim 1926 tarihinde İz-

mir Belediyesi tarafından satın

alınmış, içine bazı yeni eşyalar

da konularak Mustafa Kemal

Atatürk'e hediye edilmiştir.

Atatürk, 22 Haziran 1934 tari-

hinde son olarak İzmir'i ziyaret ettiği zaman, İran Şahu Rıza Pehlevi

Mustafa Kemal Atatürk'ün İzmir İktisat Kongresi toplandığında şahsi çalışmalarını yürüttüğü bugünkü Atatürk Müzesi olan ev, 1926'da İzmir Belediyesi tarafından satın alınarak büyük kurtarıcıya hediye edilmiştir.

ile bu evde kalmıştır.

10 Kasım 1938'de vefatının ardından ev, kız kardeşi Makbule Baysan'a veraset yoluyla intikal etmiş, 25 Eylül 1940'ta İzmir Belediyesi tarafından müze yapılmak üzere istimlak edilmiştir. Atatürk'ün İzmir'e gelişinin 19. yılında 11 Eylül 1941'de müze olarak törenle halka açılan bina, 5 Ekim 1962'de "Atatürk İl Halk Kütüphanesi ve İzmir Şehri Atatürk Müzesi" adını almıştır. 28 Aralık 1972'de Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı'nın kararı üzerine binanın mülkiyeti İzmir Müzesi'ne verilmiş, restorasyon ve tanzim çalışmalarının ardından 29 Ekim 1978 tarihinde törenle "Atatürk ve Etnografya Müzesi" olarak ziyarete açılmıştır. Müzede yer alan etnografik eserler, 13 Mayıs 1988 tarihinde açılan İzmir Müzesi'ne bağlı Etnograf-

ya Müzesi'ne taşındıktan sonra müze, "Atatürk Müzesi" adını almıştır.

19 Mayıs 2015 tarihinde yeniden ziyarete açılan Atatürk Müzesi'ndeki teşhir tanzim çalışmaları kapsamında müzenin kurgusu çağdaş müzecilik anlayışı doğrultusunda yeniden yapılmıştır. Müzede zemin katta yer alan Sinevizyon Odası'nda İzmir'in işgalinden kurtuluşuna kadar geçen süreç, belgesel filmle anlatılmaktadır; Atatürk Salonu'nda Atatürk'ün hayatını doğumundan ölümüne kadar anlatan bilgi panolarına ve belgesel filmlere yer verilmiş; gerçekçi silikon heykellerin yer aldığı "Toplantı Odası"nda 15 Şubat 1924 tarihinde Atatürk ve silah arkadaşları tarafından İzmir Orduvi'nde gerçekleştirilen "Harp Oyunları" toplantısı canlandırılmıştır. Bu odanın sol tarafında ise Kütüphane yer almaktadır.

Müzenin birinci katında yer alan mekanlar ise Atatürk'ün Odası, Şah Rıza Pehlevi'nin Kaldığı Oda, Berber Odası, Yaver Odası, Yemek Odası, İzmir Salonu ve İzmir İktisat Kongresi Odasıdır. Bu mekanlar, bilgi panoları ve belgesel gösterimleri ile desteklenmektedir.

Teşhir tanzim çalışmaları kapsamında Müzedeki depo alanları, idari ofisler, kafeterya ve çocuk eğitim odası gibi birimler yenilenmiştir.

İş koşullarında değişiklik ve neticeleri

İş hukukunun en tartışmalı alanlarından biri çalışma koşullarının tespiti ile bu koşulların uygulanması, değişiklik yapılması, en nihayet işçinin kabulüne bağlı olmayan değişiklikle işverenin yönetim hakkı arasındaki dengenin sağlanmasıdır.

İşçi ve işveren ilişkisinde işverenin sosyal ve ekonomik bakımdan güçlü olması iş hukukunda işçinin korunması ve işçi lehine yorum ilkelerinin egemen olması sonucunu doğurmuştur. Bu nedenle iş koşullarında herhangi bir değişiklik yapılırken bunun muhtemel neticeleri hakkında bilgi sahibi olmak işveren açısından oldukça önemlidir.

İş ilişkisinden kaynaklanan ve işin yerine getirilmesinde tabi olunan hak ve borçların tümü, "çalışma koşulları" olarak değerlendirilir. İş sözleşmesinin esaslı unsurları olan, işçinin iş görme borcu ile bunun karşılığında işverenin ücret ödeme borcu, çalışma koşulları kapsamındaki hak ve borçlardan ilk akla gelenleridir. Bundan başka, işin nerede ve ne zaman görüleceğinden, işyerinde çalışma süresinin belirlenmesine, izin sürelerinin tespitinden, ödenecek ücretin eklerine, ara dinlenmesinden, evlenme, doğum, öğrenim, gıda, maluliyet ve ölüm yardımı gibi sosyal yardımlara; belirli süreyi tamamlayan çalışanlara kıdem teşvik primi ödenmesinden belli konumda olan işçilere özel sağlık sigortası yaptırılmasına kadar iş ilişkisinden kaynaklanan tüm hak ve borçlar geniş anlamda çalışma koşulları kavramı içinde yerini alır. İşveren iş bu koşullarda işçinin yazılı onayını almadan aleyhe değişiklik yapamaz.

İş koşullarında değişiklik, işverenin yönetim hakkı ile doğrudan ilgilidir. İş koşullarındaki değişiklikler geçerli nedene dayandığı takdirde, ayrıca iş şartlarında esaslı değişiklik yoksa veya işçi aleyhine bir durum oluşmuyor ise işverenin yönetim hakkının sınırlandırılması gerekmez. Aksi halde bunun sonuçlarına katlanması gerekecektir.

4857 Sayılı İş Kanunu'nun 22. maddesindeki, "İşveren, iş sözleşmesiyle veya iş sözleşmesinin eki niteliğindeki personel yönetmeliği ve benzeri

kaynaklar ya da işyeri uygulamasıyla oluşan çalışma koşullarında esaslı bir değişikliği ancak durumu işçiye yazılı olarak bildirmek suretiyle yapabilir. Bu şekilde uygun olarak yapılan ve işçi tarafından altı işgünü içinde yazılı olarak kabul edilmeyen değişiklikler işçiyi bağlamaz. İşçi değişiklik önerisini bu süre içinde kabul etmezse, işveren değişikliğin geçerli bir nedene dayandığını veya fesih için başka bir geçerli nedenin bulunduğunu yazılı olarak açıklamak ve bildirim süresine uymak suretiyle iş sözleşmesini feshedebilir.

İşçi bu durumda 17 ila 21. madde hükümlerine göre dava açabilir" getirilen bu düzenleme ile işçinin iş şartlarında esaslı değişikliği kabul etmemesi halinde işveren ya bu değişikliği yapmamak ya da iş sözleşmesini feshetmek zorunda kalmaktadır.

Böylece işçi sadece kıdem tazminatı değil, sözleşmenin işveren feshine bağlanan bütün haklarını isteyebilmekte, iş güvencesi hükümlerinden yararlanma koşulları varsa feshin geçersizliğini ve işyerine iadeyi talep edebilme olanağını elde etmektedir. Başka bir anlatımla, işverenin iş sözleşmesinde esaslı bir değişiklik yapmak istediği durumlarda işçinin feshe zorlanması yerine, sözleşmeyi fesih riski işverene yüklenmektedir.

İşçinin sözleşme ile kararlaştırılan işyerinin değiştirilmesi, iş şartlarından esaslı değişikliklere bir örnektir. İşçinin işyerinin değiştirilebilmesi için işçinin yazılı onayı gerekmektedir. İş sözleşmesinde işyeri değişikliğine ilişkin hüküm bulunmakta ise bu hükmün son derece açık ve net olması, işçinin hangi işyerlerinde çalıştırılabileceği yer olarak açıkça belirtilmesi gerekmektedir. Aksi halde genel düzenlemeler işçiyi bağlamayacak ve iş şartlarında esaslı değişiklik olarak kabul edilecektir.

Yine işverenin iş koşullarında yapacağı her türlü değişiklikte dikkatli olması bu değişikliğin işçinin çalışma koşullarını ağırlaştırıp ağırlaştırmadığını irdelemesi bu nitelikte ise yazılı onayını alması gerekecektir. Aksi halde işçinin kabul etmemesi halinde iş akdini fesih etmesi gerekecek bu halde de kıdem, ihbar, işe iade vs birçok yasal sonuca katlanmak durumunda kalacaktır.

Ar-Ge'de sınıfta kaldık

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun hazırladığı raporda, Türkiye'nin özel sektörün Ar-Ge konusunda devletin doğrudan finansman desteğinden en az yararlandığı 11 ülkeden biri olduğu belirtildi.

Türkiye'nin Ar-Ge konusundaki faaliyetleri, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) tarafından rapora döküldü. Rapora göre Türkiye, 39 ülke arasında özel sektörün Ar-Ge konusunda devletin doğrudan finansman desteğinden en az yararlandığı 11 ülkeden biri oldu.

Türkiye'nin bilim-teknoloji ve Ar-Ge'de karne-si zayıflarla dolu. OECD'nin 'Bilim, Teknoloji ve Sanayinin Görünümü' karşılaştırmalarını raporlaştıran Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK), "Türkiye'de kamudaki Ar-Ge harcaması OECD ortalamasının altında. En nitelikli 500 dünya üniversitesindeki pay, bilimsel makale yayını, özel sektörün Ar-Ge harcamaları gibi konularda da Türkiye OECD'nin en geri ülkeleri arasında yer alıyor" saptamalarında bulundu.

Devlet 'alan' taraf

Türkiye'nin 39 ülke arasında özel sektörün Ar-Ge konusunda devletin doğrudan finansman desteğinden en az yararlandığı 11 ülkeden biri olduğu belirtilen raporda, "Bu hesaba vergi teşviği gibi dolaylı finansman desteği dahil edildiğinde de sonuç değişmiyor. Buna karşın 2012 yılında Türkiye'deki kamu Ar-Ge harcamalarının yüzde 16.1'i özel sektör tarafından finanse edildi. Söz konusu

oranın büyüklüğü sıralamasında 38 ülke arasında 13. sırada olan Türkiye gerek AB, gerekse OECD ortalamalarının üzerinde bir orana sahip. Bu iki veri birlikte değerlendirildiğinde, Türkiye'de Ar-Ge alanında devletin özel sektörle ilişkisinde 'veren' değil, 'alan' taraf olduğu görülüyor. Biyo, nano gibi yeni teknolojilerle, bilgi-iletişim ve çevre teknolojilerinde hem 31 ülke karşısında, hem de OECD, AB ve BRIICS ortalamalarına kıyasla Türkiye'nin hiçbir avantajı yok.

Çevre teknolojisi açısından bakıldığında Meksika ve Brezilya dahi Türkiye'den daha avantajlı" ifadeleri kullanıldı.

Ulusal bilim, teknoloji ve sanayi gelişiminin altyapısını oluşturan en önemli unsurlardan birinin yükseköğretimin yapısı olduğu vurgulanırken, mühendislik, bilim ve sağlık alanlarındaki yükseköğretim birimlerinin ise bunun temel kaynağı olduğu belirtildi. Söz konusu birimlere kayıt yaptıran öğrencilerin toplam yükseköğretim kayıtlarına oranı açısından Türkiye'nin 37 ülke arasında 35. sırada geldiği belirtilen raporda, "Türkiye'de bu oran yüzde 31 iken, ön sıralarda yer alan Finlandiya, Almanya ve Kore gibi hem bilim-teknolojide, hem de sanayide başarılı ülkelerde yüzde 46-54 düzeyinde" denildi.

Kaynak: Hürriyet Gazetesi

İŞ GELİŞTİR/ME (V)

İş geliştirme içinde pek çok değişkeni barındıran, sonuçları zaman-zaman subjektif olarak ta değerlendirilebilen bir süreçtir.

İş hayatındaki her süreçte olduğu gibi bu süreçte beraberinde bazı riskler taşır. Hele sosyo-ekonomik ve politik olarak bu denli değişken ve riskler taşıyan bir ortamda, rekabetin "vahşi" denilen düzeye taşındığını görmekteyiz.

Bu ortamda iş geliştirmenin bir başka boyutunu da oluşturmamız. Garanti bir çözüm olamayacağına göre daima bir geriye dönüş ya da bir "B" planınız olmalı. Hiçbir iş geliştirme faaliyeti bu sefer olmadı diyerek geri çekilmeyi kabul etmez.

İyileştirme, geliştirme ve hatta yenileme daima faaliyet planımız içinde olmalıdır.

Riski minimize edelim derken yaptığımız bir başka yanlış ise, müşterimiz ile aramızda bazı bariyerler oluşturmak ya da var olan bariyerleri yükseltmektir.

Kendimiz tarafından belirlenen prensipler, ilkeler, iş yapma şekilleri fark etmeden bizle iş yapılmasını çok zorlaştırır hale getirebilir.

Oysa hangi sektör olursa olsun, prensipleri ve ilkeleri piyasa şartları belirler.

İş geliştirme ile riskleri minimize etme ikileminde, kendi yarattığımız sanal piyasa görüşünün içine düşmemek çok önemlidir.

Serbest piyasa ekonomisine inanıyorsak ve bu ortamda yaşamak zorunda olduğumuz bir gerçek ise, piyasa şartlarını çok iyi takip ederek, adapte olabilmeli ve ona göre stratejiler oluşturabilmeliyiz. Bunu yapamıyorsak, piyasa şartlarından dert yanmadan önce kendi iş süreçlerimizi ve iş yapış şekillerimizi gözden geçirmeliyiz.

İş geliştirmenin en önemli çıktılarından biri de sunacağımız alternatifler, önereceğimiz tekliflerdir. Piyasaya teklif hazırlamak ve bu teklifle olumlu geri dönüşü sağlamak çok önemli bir çalışma alanıdır. Sunulan tekliflerde dikkat edilmesi gereken hususlar ise

- Teklif dikkati çekici mi?
- Teklif yeterli mi?
- Bir değer üretebiliyor mu?
- Üretilen değer karşı taraf için bir anlam ifade ediyor mu?

● Bu teklif olumlu geri dönüşü sağlayabilir mi? sorularının cevaplarını almamızdır.

Verilen teklifin kabul görmesi sonrasında karşı tarafın değerlendirmesi noktasında kaçınılması gereken en önemli şey, geri dönüşüm olumlu olmasa da, olumsuz görüş ve değerlendirmenin yaratılmamasıdır. Tercih edilmeyebilirsiniz. Tatminkar olmayabilirsiniz. Ama bunların hiç biri, sizin yeterli gayret içinde olmadığınızı, piyasa şartlarını bilmediğinizi ya da dikkate almadığınızı, kendinizi piyasa şartlarının üstünde gördüğünüz fikrini yaratmamalıdır. Unutmayın, olumlu sonuçlar 3 kişi ile konuşulurken olumsuz imajlar en az 11 kişi ile paylaşılır. Çoğu insan sizin kararlarınızı, tekliflerinizi, stratejilerinizi analiz eder. Bu ortamda son zamanlarda moda olan bir deyiimi kullanmak yerinde olacaktır.

Algıyı Yönetmek

İş geliştirme süreçlerinde karşınızdaki algıyı kontrol edebilmek, yanlış anlamaya olanak vermeden vermek istediğinizin doğru algılanmasını sağlamalısınız. Bunun en iyi zamanı da özellikle satış sonrası yapacağınız çalışmalardır. Bir şekilde ikna edebilirsiniz, karşınızdakinin alım ihtiyacı dönemine denk gelmiş olabilirsiniz, onun için çokta önemli olmayan bir olguyu öne çıkartarak, onu değerli hale getirmiş olabilirsiniz ama işinizin sürekli gelişmesini, var olanı kaybetmeden, sürekli üstüne eklenmesini istiyorsanız, sonrasını takip etmek, destek vermek ve sonrada alıcının yanında olmak çok önemlidir.

Olmuyorsa olmuyor mu, anlaşmak için çaba mı?

Bazen ne yapsanız olmaz, tüm taktikleri bilmeniz, kurallara riayet etmeniz, samimi yaklaşım ve iyi niyetiniz, sıkça empati yapıp hatayı kendinizde aramanız, tüm içtenliğinizle yanlış olanı değiştirme yönünde attığınız adımlar sonuç vermez ve karşınızdaki o zor kişiyle bir türlü anlaşamazsınız. Çünkü onun sizinle anlaşmak gibi bir niyeti yoktur.

“Zor insanlar” olarak tabir ettiğimiz bu kişiler, toplumdan topluma, kültürden kültüre farklı tanımlanmakla birlikte, temelde birbirlerine benzer davranışlar sergilerler. En belirgin ortak özellikleri; samimiyetten uzak anlaşma niyetli yaklaşımlarının aslında bir taktik olduğu ve bu yaklaşımın altındaki asıl amacın “dayatma” olduğu gerçeğidir. Böyle kişilerin tek derdi kendi söylediğinin hiç sorgulanmadan kabul edilmesi ve her şeyin onun istediği şekilde yapılmasıdır. Onların mutlak doğruları vardır, herkesten iyi, her şeyin en doğrusunu bilirler, eleştirel düşünce ve alternatif yaklaşımları kendi bilgi ve kişiliğine yönelik bir tehdit olarak kabul ederler. Objektiflikten tamamen uzak, farklı seslere tahammülsüz, duygularını kontrol edemeyerek aşırı tepkiler gösteren, bu nedenle herkesin uzak durmayı tercih ettiği bu kişiler, inatçı, hırslı, kaprisli olmalarının yanı sıra, karşısındaki kişiyi asla dinlemezler.

Biz yine de onlara teşekkür ediyoruz, çünkü bize nasıl “ol-ma-mamız” gerektiğini öğretirler.

Bize kalsa asla bir araya gelmeyi tercih etmeyeceğimiz bu kişilikte insanlar, hayatın içinde farklı ortamlarımızda gelişimimize katkı sağlamak için sürekli karşımıza çıkarlar. Hayat bizi böyle kişilerle sürekli sınar, onlardan bir şey öğrenmemizi, böylelikle de kendimizi geliştirmemizi sağlar. Aslına bakarsanız iyi de olur, çünkü hayatın içinde böyle ilerleriz.

Dahil olduğumuz öyle ortamlar

var ki böyle kişilerle bir arada olmak ve işbirliği içinde ilerlemek gerekir. Bu zorunlu birlikteliğin kaçınılmaz olduğu ortamların başında iş yeri, okul, apartman, dernek ve kulüpler, kamu kurum ve kuruluşları, toplu taşıma araçları vs... gelmekte. Bu ortamlardan birinde karşınızdaki kişinin bu gibi yaklaşımlar içinde bulunması, ortamı geren bir hava yaratmakla kalmayıp işbirliği ve anlaşma motivasyonunu da düşürür. Bu ortamların çoğunda, küs olarak ilerlemek mümkün olamayacağından, bu sürecin doğru yönetilmesi hem psikolojik açıdan, hem de işlerin yürütmesi bakımından son derece önemlidir. “Kapışmak için iki kişi, uzlaşmak için ise yalnızca bir kişi gereklidir” gerçeğinden hareketle, taraflardan birinin çözüm için çaba göstermesi ve anlaşma niyeti içinde olması sorunun halledilmesi için yeterlidir. Burada gerginliği ortadan kaldırmak adına alttan alan ve uzlaşmacı bir tavır içinde olan kişinin ise her zaman avantajlı olduğu vurgulanıyor.

Zor insanla anlaşma taktikleri

Tabii hepimiz insanız nihayetinde. Duygu durumu ve farkındalığımız her gün aynı düzeyde olmayabilir. Böyle zamanlarda zor insanlarla iletişim kurmak ya da tartışmak durumunda kalabiliriz. Peki ne yapmalı, bizimle diyaloga girmeye çok da gönüllü olmayan bu kişilerle nasıl sağlıklı bir iletişim kurabiliriz? İletişim uzmanlarının zor insanlarla anlaşmak için önerdiği taktiklerden bahsedelim şimdi de...

Zor insan ile iletişim kurabilmek için:

BALKONA ÇIKMAK:

Öncelikle kendi davranışımızı kontrol altına almalıyız. Karşınızdaki kişi, “hayır” dediği ya da ummadığımız bir biçimde davrandığı zaman; istediğimizden vazgeçmeye ya da karşı saldırıya geçmeye gerek yoktur. Konuşma-

yarak ya da tepki vermeyerek zaman kazanabiliriz.

Bu süre içinde, diyalogun asıl beklenen sonucunu dikkate alarak,

sembolik bir şekilde balkona çıkabiliriz.

ONLARIN TARAFINA GEÇMEK: Karşıımızdaki kişi, iletişim sırasında saldırmamızı beklemekte, ya da direneceğimizi ummaktadır. O halde biz tam tersini yapmalıyız. Onu dinlemeliyiz, görüşlerini tanımalıyız, mümkün olabilen noktalarda uzlaşmaya çalışmalıyız. Karşıımızın gücünü ve yeteneklerini tanıyabilmek, onun tarafına geçerek mümkün olabilir.

REDDETMEK, YENİDEN ÇERÇEVELEN-DİRMEK: Bu aşama, karşıımızın düşüncelerini reddetmek yerine, ki bu onu daha da uzlaşmaz hale getirir, dikkatini her iki tarafın beklentilerini tatmine yöneltme yöntemidir. Bütün söylediklerini ele alıp problemi çözmek amacıyla, konuyu tekrar çerçevlendirebiliriz. Bunun neden böyle olmasını istiyorsun? Sen benim yerimde olsaydın ne yapardın? Şöyle yapsak nasıl olur gibi... sorular sorarak iletişimi engelleyen sorunların isimlerini belirleme-ye çalışabiliriz.

ONUNLA ALTIN BİR KÖPRÜ KURMAK: kendimizi bu aşamada bir arabulucu gibi düşünebiliriz. Onu da işin içine katarak, düşüncelerini ve beklentilerini öğrenip karşılanmamış gereksinimlerini bulup çıkarmaya çalışabiliriz. Kurduğumuz diyalog sonrasında, onun da kendisi için bir zafer kazanmış olduğu kanısını uyandırmak o kimseyle aramızda altın bir köprü oluşturduğumuzu düşünür.

DİZE DEĞİL, SAĞDUYUYA GETİRMEK: Bu aşamaya kadar, karşıımızdaki kişi hala direnmekte ve görüşme yapmadan kazanabileceğini düşünmekte ise, biz yine de sınırlarımıza hakim olmaya çalışmalıyız. Bu son aşamada yanlışlıkla güç kullanmaya ya da tehdit etmeye çalışırsak bilelim ki bunlar geri tepecektir.

Eğer onu köşeye sıkıştırırsak bu kez de, başka kaynaklarını harekete geçirerek bize karşı saldırıda bulunabilir. Bu nedenle konuşmayı olumsuz bir biçimde bitirmekten ise, bir sonraki görüşmenin davetiyesini uzatmaya çalışmalıyız. Böylece aramızdaki köprünün açık olduğu-na inanacaktır.

ATILGAN DAVRANIŞI ÖĞRENMEK: Atıl-gan Davranış; saldırganlık ve çekingenlik gibi iki uç arasında denge kuran davranış biçimidir. Atıl-gan olmak farkındalık ve ne istediğini bilme-yi gerektirir. Atıl-gan davranış, ne istediğini ya da hayır demeyi, başkalarını yönlendirmeden, saldırmadan, yok saymadan, doğrudan basit bir dille ifade etmektir.

Kişinin kendisi ve hakları için suçluluk duymadan, girişken bir tutumla, diğer insanların onurunu da koruyarak, kendi gereksinimlerinin sorumluluğunu almasıdır.

Kişi bu tarz davrandığında diğer insanlar da daha rahat etmektedirler, uzlaşmacı bir yaklaşım olduğu için zor insanla iletişim kurma yöntemlerinden biridir. Çeşitli aşamaları olan bu davranış şekli bir başka yazımızın konusu olsun...

Zor insanla diyalog ve uzlaşma kolay olmasa da, önemli amaçlar uğruna anlaşmanın çareleri aranmalı, her zaman iyi niyetle, iletişim kurmak denenmelidir.

Kişileri dize getirmenin, ya da yok sayıp kenara itmenin peşinde olmadığımız, her iki tarafın da olumlu yönlerinden yararlanmanın çarelerini aradığımız süreç karşı tarafla mutlaka ortak bir noktada buluşmak mümkündür.

100 yıl önce destan yazan süngü İzmir’de

“100. Yıl Çanakkale Müzesi ve Fotoğraf Sergisi”, Türkiye’yi dolaşmaya devam ediyor. Bu ay İzmir de yer alan serginin ilk durağı Egepark Mavişehir Alışveriş Merkezi.

Sergi Çanakkale Savaşlarında kullanılan gerçek malzemeler, üniformalarla giydirilmiş askerler, o dönemi her yaşta insana heyecan duyurarak öğretmek üzere hazırlanan maketler ve resimlerden oluşuyor. Egepark ziyaretçilerine uzman rehberlerin anlatımıyla Çanakkale Mücadelesini adeta yeniden yaşatan sergi hafta başına kadar meraklılarını bekliyor.

Her objenin ziyaretçilerine bir mesajı var

Müze her yaşta insanın ilgisini çekecek bir bölüm mutlaka bulunuyor. Büyükler gerçek malzemelerin sessiz çığlığına kulak verirken, çocuklar ve gençler özellikle dönemi yansıtan maketlere ve Çanakkale kahramanlarını sevdirerek öğretmek üzere hazırlanan çizgi romanlara ve kutu oyunlarına ilgi gösteriyorlar.

Ajans 2023 ve Dünya Eğitim Gönüllüleri Derneği tarafından oluşturulan 100. Yıl Müzesi; savaşta kullanılmış silahlar, süngüler, mataralar, kıyafetler gibi yüzlerce objeden oluşuyor. Çanakkale Savaşı’na ait gerçek fotoğrafların sergilendiği 100. Yıl Müzesi, meraklılarını tarihimizin

dönüm noktasına bir daha unutamayacakları bir yolculuğa çıkarıyor.

16 Ağustos- 13 Eylül tarihleri arasında farklı alışveriş merkezlerinde İzmirliyle buluşacak etkinlik ücretsiz olarak ziyaret ediliyor.

İzmir Kısa Film Festivali'nin tarihi belli oldu

İzmir'in kesintisiz devam eden tek film festivali Uluslararası İzmir Kısa Film Festivali, bu yıl 17-22 Kasım tarihleri arasında gerçekleşecek. Başvuruların devam ettiği festivale animasyon, belgesel, deneysel ve kurmaca kategorilerinde yarışmak üzere; aralarında İran, Mısır, Almanya, Porto Riko, İspanya gibi ülkelerin bulunduğu 73 ülkeden 700'den fazla film başvuruda bulundu. Bu yıl daha fazla filmi daha fazla seyirciye ulaştırmayı hedefleyen festival ekibi, festival kapsamında yapılacak olan etkinliklerin ve film gösterimlerinin tüm şehre yayılması amacıyla, yerel yönetimler ve üniversitelerle işbirliği için çalışmalarını sürdürüyor. Aralarında birçok ünlü oyuncunun da bulunduğu filmlerse, ön jüri tarafından değerlendirilmeye başlandı.

Ulusal filmlerde ünlü oyuncular da yer alıyor

Ulusal daldaki başvurularda ünlü isimlerin ve usta oyuncuların da rol aldığı birçok film bulunuyor. Ön jüri değerlendirmesinde olan filmlerde Berkan Şal, Tülin Özen, Mahir Günşiray, Ayşenil Şamlıoğlu, Reha Özcan, Zeyno Gönenc, Melih Çardak, İnanç Konukçu, Nazan Kesal, Öner Erkan, Pelinsu Pir, İrem Altuğ, Orhan Aydın gibi birçok isim yer alıyor. Filmler, İzmirli sinemaseverlerle buluşmayı bekliyor.

İrtibat: Kare Film (0232) 221 00 3 - 0532 447 38 40
www.karefilm.com

MET

GAYRİMENKUL

Muhittin Etçioğlu

A.O.S.B.'deki Danışmanınız

10030 Sk. E Blok No:103 (SGK Üstü)
A.O.S.B. Çiğli - İZMİR

www.metgayrimenkul.com

e-mail: **info@metgayrimenkul.com**

Tel: **0232 328 36 06**

Fax: 0232 328 36 04

Gsm: 0532 739 69 12

0532 267 37 55

MET GAYRİMENKUL
Satılık
328 36 06

MET GAYRİMENKUL
Kiralık
328 36 06

MET GAYRİMENKUL
Kiralık
328 36 06

MET GAYRİMENKUL
Satılık
328 36 06

www.metgayrimenkul.com

Katmerciler'in 6 aylık faaliyet kârı % 210 arttı

■ ARAÇ üstü ekipman üreticisi Katmerciler Araç Üstü Ekipman, 2015 yılı 6 aylık konsolide mali sonuçlarını açıkladı. Konsolide gelirlerini yüzde 50 artırarak 91 milyon liradan 136.8 milyona yükselten şirket, esas faaliyet kârını yüzde 210 oranında artırarak geçen yılın aynı dönemine göre 6.9 milyon liradan 21.6 milyon liraya çıkardı. Katmerciler'in 2015 yılı 6 aylık faaliyet kârı 7.4 milyondan 22.4

yüzde 135'lik artışla 14 milyondan 29.8 milyona yükseldi. Geçen yıl 6 aylık dönemde 5.8 milyon lira net kâr elde eden şirket, bu yılın aynı döneminde net kârını yüzde 48 artırarak 8.6 milyona çıkardı. Katmerciler, sektörünün lideri olarak 27 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdi.

SAVUNMA SANAYİ ATAĞI

İcra Kurulu Başkan Vekili Katmerci, hedeflerinin geniş miyla, en hızlı, en iyi, en kal

yapan şirket olarak sektördeki rekabet gücünü artırmak ve daha da öne çıkarak olduğunu söyledi. Son dönemde üzerinde en fazla yoğunlaştıkları konulardan biri olan savunma sanayine giriş konusundaki çalışmalarında önemli bir aşamaya geldiklerini kaydeden Katmerci, "Zırhlı personel taşıyıcı araçlar öncelikli olmak üzere, savunma ve yan sanayi için üretim hattı kurmaya yönelik du-

Etkin Tıbbi Cihazlar 1. Sanayi Sitesi'nde

Türkiye'nin ilk ve tek yerli LED tabanlı operasyon lambası üreticisi Etkin Tıbbi Cihazlar, 1. Sanayi Sitesi'nde 5 katlı yeni ofisine taşındı. Etkin Tıbbi Cihazlar Genel Müdürü Hasan Hüseyin Kara, TÜBİTAK destekli LED tabanlı operasyon lambalarının üretimini yanı sıra radyoloji, yoğun bakım gibi birçok alanda da ithalat ve satış hizmeti verdiklerini belirtti.

Çevre dostu fabrika

Artan talep doğrultusunda Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde yeşil bina konseptinde örnek bir fabrika yatırımına da başladıklarını vurgulayan Kara, "4 milyon lira yatırımla çevre dostu bir fabrika olacak" dedi.

MDK İNŞAAT BAYİLİKLERLE BÜYÜYECEK

Demirkaya Şirketler Grubu bünyesinde hizmet vermeye başlayan MDK İnşaat, farklı renk ve desenlerde satışa sunduğu cam seramikler sayesinde görsel şölen sunuyor.

Sürekli üretim

İnşaat sektörünün sürekli gelişimini ve sundukları yepyeni ürünlerle kendilerinin de sektörün gelişimine katkı sağladıklarını dile getiren Demirkaya Şirketler Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Demirkaya, "Cam fayansı ile mekânlarda farklılık yaratıyoruz. Aldığımız özel makine sayesinde müşterilerimizin istediği tüm

üzerine uygulayabiliyoruz. Cam fayansın ileride daha yaygın olacağı görüşündeyiz" dedi.

Bu iş için büyük yatırım yaptıklarını ve Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan 2 adet üretim tesisinde faaliyetlerine devam ettiklerini söyleyen Demirkaya, "Tesisimizde rodaj, damperleme, yıkama, kesme, otomatik boyama ve fırınlama alanında kullandığımız özel makineler sayesinde sürekli üretim yapılabiliyoruz" dedi.

Milliyet

Orkide sektörde kalite ve teknoloji odaklı büyüyor

Küçükbay Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Küçükbay, Orkide markalı ürünleriyle sıvı yağ pazarının lider oyuncusu olduklarını belirterek, "Markalarımızla sektördeki lider konumumuzu her geçen gün sağlamlaştırmaya çalışıyoruz" dedi.

Bitkisel yağ sektöründe ayçiçek yağı, mısır yağı, zeytin yağı, soya yağı, kanola yağı, bitkisel karışım yağları ile hizmet veren Orkide Yağları, margarin grubunda da hem tüketiciye, hem de catering sektörüne yönelik geniş ürün yelpazesiyle dikkati çekiyor. Küçükbay A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Küçükbay, Orkide markalı ürünleriyle sıvı yağ pazarının lider oyuncusu olduklarını belirterek, "Küçükbay A.Ş. sektörde kalite ve teknoloji odaklı büyümeye devam ediyor. Ekiz ve Orkide markalarıyla sektördeki lider konumumuzu her geçen gün sağlamlaştırmaya çalışıyoruz" dedi.

Yemek fabrikaları tarafından yoğun olarak tercih edilen Orkide Yağları, mevcut tesislerinin yanı sıra Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyetlerine başlayan Ekiz Zeytinyağı Tesisleri'nde teknolojinin en son yeniliklerini kullanarak üretim yapıyor.

ÜST SIRALARDA

Ahmet Küçükbay, İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından açıklanan Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu listesinde her yıl istikrarlı bir şekilde yer alan Küçükbay Yağ San. A.Ş.'nin 2014 yılı listesinde 98'inci sıraya yükselme başarısını gösterdiğini vurguladı.

DÜNYANIN HER YERİNDE

Küçükbay, 1946 yılında üretime başlayan Ekiz markasını bünyesine 2014 yılında dahil eden Küçükbay A.Ş.'nin Çiğir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'nde yeni fabrikası Ekiz Zeytinyağı tesislerinde üretime başladığını hatırlatarak, "Küçükbay A.Ş., Orkide markasının yanı sıra Ekiz Zeytinyağı ile Sağlıkla ve Güvenle sloganıyla dünya çapında Türk halkının ve tüm dünya tüketicilerinin damaklarına tatlandırmaya çalışıyor" dedi.

MARKA BİLİNLİRLİĞİ GİDEREK ARTIYOR

ETKİN Tıbbi Cihazlar Genel Müdürü Hasan Hüseyin Kara, Türkiye'nin ilk ve tek yerli LED tabanlı operasyon lambası üreticisi olarak, TÜBİTAK destekli LED tabanlı operasyon lambalarının üretimini yanı sıra radyoloji, yoğun bakım gibi birçok alanda da ithalat ve satış hizmeti verdiklerini belirtti.

HABER TURK

AKILLI YOĞUN BAKIM ÇÖZÜMLERİNDE YENİ ÜRÜNLER

Bitkisel yağda lider Orkide

HABER MERKEZİ - Bitkisel yağ sektöründe ayçiçek yağı, mısır yağı, zeytin yağı, soya yağı, kanola yağı, bitkisel karışım yağları da hizmet veren Orkide Yağları, margarın grubunda da hem tüketiciye, hem de catering sektörüne yönelik ürün yelpazasıyla dikkat çekiyor. Ülkemizin yağ ihtiyacının yüzde 20-25'ini karşılayan Küçükbay A.Ş., yeni yatırımlarıyla bu oranı artırarak geniş bayi ağıyla Türkiye'de her geçen gün artıran bulundurulabilir ağısından ilk lezzet, kalite ve rafında bulunabilirlik açısından ilk tesislerde yer alıyor. Catering sektöründe, tatlı üretticileri ve özel yemek fabrikaları tarafından yoğun olarak tercih edilen Orkide Yağları, merveci tesislerinin yanı sıra **Atatürk Organize Sanayi Bölgesi**'nde faaliyetlerine başlayan Ekiz Zeytinyağı Tesisleri'nde teknolojinin en son yenilerini kullanarak üretim yapıyor.

Küçükbay A.Ş., üretimde ve tüketimde tüm dünyanın en çok önem verdiği ve yaşam kalitesini doğrudan etkileyen alanların başında gelen sıvı yağ sektöründe yatırımlarını bu doğrultuda yaparak gücüne güç katıyor. Ökide ve Ekiz markalarıyla kaliteden ve güce katıyor. Ökide ve Ekiz markalarıyla kaliteden ve güce katıyor. Ökide ve Ekiz markalarıyla kaliteden ve güce katıyor.

Küçükbay A.Ş., üretimde ve tüketimde tüm dünyanın en çok önem verdiği ve yaşam kalitesini doğrudan etkileyen alanların başında gelen sıvı yağ sektöründe yatırımlarını bu doğrultuda yaparak gücüne güç katıyor. Ökide ve Ekiz markalarıyla kaliteden ve güce katıyor. Ökide ve Ekiz markalarıyla kaliteden ve güce katıyor.

Küçükbay A.Ş., üretimde ve tüketimde tüm dünyanın en çok önem verdiği ve yaşam kalitesini doğrudan etkileyen alanların başında gelen sıvı yağ sektöründe yatırımlarını bu doğrultuda yaparak gücüne güç katıyor. Ökide ve Ekiz markalarıyla kaliteden ve güce katıyor. Ökide ve Ekiz markalarıyla kaliteden ve güce katıyor.

Esen pen üretimi sonlandırıyor

Esensan, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı. Esensan, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı. Esensan, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı.

YERLİ ÜRÜNÜ

Yerli ürünün üretimini hızlandıran Esensan, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı. Esensan, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı.

Baba-kız ya da oğul yok

Baba-kız ya da oğul yok. Baba-kız ya da oğul yok. Baba-kız ya da oğul yok. Baba-kız ya da oğul yok. Baba-kız ya da oğul yok.

KOMESUDA SAĞA VAR ROTA YENİ PAZARLAR

Komesuda, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı. Komesuda, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı.

EĞİTİM DENEYİMİ

Eğitim deneyimi, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı. Eğitim deneyimi, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı.

PLANLAR PIYASALARA ENDEKSİ

Planlar piyasalara endeksi, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı. Planlar piyasalara endeksi, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı.

YAYIÇLIK MİZDA VAR

Yayıçlık mizda var, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı. Yayıçlık mizda var, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı.

AĞAÇLA BAŞLADI PLASTİKLE ESTİ

Ağaçla başladı plastikle estİ. Ağaçla başladı plastikle estİ. Ağaçla başladı plastikle estİ. Ağaçla başladı plastikle estİ. Ağaçla başladı plastikle estİ.

Hürriyet

Ince çizgi

Ince çizgi, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı. Ince çizgi, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı.

Atatürk Buluşmaları: İZMİR

AYDINLATIMDA LED devri başlıyor

Aydınlatım, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı. Aydınlatım, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı.

Aydınlatım, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı. Aydınlatım, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı.

Aydınlatım, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı. Aydınlatım, Türkiye'de ilk kez üretilen Esen Pen'ın üretimini sonlandırdı.

MDK İnşaat, cam fayansla mekanlarda fark yaratıyor

MDK İnşaat, cam fayansla mekanlarda fark yaratıyor. MDK İnşaat, cam fayansla mekanlarda fark yaratıyor. MDK İnşaat, cam fayansla mekanlarda fark yaratıyor.

MDK İnşaat, cam fayansla mekanlarda fark yaratıyor. MDK İnşaat, cam fayansla mekanlarda fark yaratıyor. MDK İnşaat, cam fayansla mekanlarda fark yaratıyor.

SABAH

MDK İnşaat, cam fayansla mekanlarda fark yaratıyor

MDK İnşaat, cam fayansla mekanlarda fark yaratıyor. MDK İnşaat, cam fayansla mekanlarda fark yaratıyor. MDK İnşaat, cam fayansla mekanlarda fark yaratıyor.

Turizm Ticaret Serbest Bölgeleri geliyor

İzmir, Aydın, Muğla, Balıkesir ve Antalya'da turizm ticaret serbest bölgeleri kurulması kararlaştırıldı. Tüm vergilerden muaf oluncak bu bölgelere gelen turist Türkiye'ye gelmiş sayılmayacak. Yerli turistler de pasaportla giriş yapacak. Bölgeyi kamu kuracak, özel sektör işletecek. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci'nin, 4 bakanla birlikte yaptıkları toplantıda İzmir, Aydın, Muğla ve Balıkesir'de turizm ticaret serbest bölgelerin kurulmaları konusunda fikir birliğine vardıklarını açıklaması sektörü harekete geçirdi. Ege'deki ekonomi ve turizm sektörünün önde gelen isimleri, konunun derinlemesine incelenmesi ve görüşleri alınarak hayata geçirilmesini istedi. İzmir, Aydın, Muğla ve Balıkesir'in ilk aşamada adını geçerken bu kentlerin simge ilçeleri de serbest bölge kurulması için aday gösterildi. İzmir'de Çeşme, Foça ve Gümlüdür'ün adı geçerken Aydın'da Kuşadası ve Didim ön plana çıktı. Muğla'nın turizm merkezleri Bodrum ve Marmaris, Balıkesir'de ise Ayvalık ilçelerinin isimleri Turizm Ticaret Serbest Bölgeleri için uygun yerler olarak geçmeye başladı.

Yeni Asır'dan Kadir Kemaloğlu'nun habere göre, ilk adımın "Turizm ve Ticaret Serbest Bölgesi" olduğunu ifade eden Zeybekci, Ankara'da yalnızca bu konu için Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Kültür ve Turizm Bakanı Ömer Çelik, Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu, Gümrük ve Ticaret Bakanı Nurettin Canikli ile bir araya geldiklerini ve uzun bir toplantı yap-

tıklarını söyledi. Zeybekci, "5 bakan sadece ve sadece turizm ticaret serbest bölgesini görüşmek üzere toplandık. Bir şey söylediğimiz zaman lafla ortada kalsın diye söyleyemeyiz. Dünyada örneği var mı? Yarım yamalak örnekler var. En güzel örneğini inşallah Türkiye kuracak. Bunun başlangıç noktası da İzmir, Aydın, Muğla, Balıkesir ve Antalya olacak" dedi.

İşletme ve yatırım özel sektörde

Dünyada benzer uygulamaların olduğunu ancak Türkiye uygulamasının benzersiz olacağını ifade eden Zeybekci, "Kamu bölgeyi kuracak, işletmeyi özel sektör üstlenecek. Yatırımı da özel sektör yapacak. Belli bir konsept çerçevesinde çok düşük yapılaşma olacak. Alışverişten konaklamaya vergi muafiyetleri olacak. Bu bölgelerle yeni yatırım ve istihdam fırsatları yaratılacak. Giriş ve çıkışlar kontrol altında olacak" dedi.

Turist bin dolar ödemeli

Zeybekci, turizm serbest bölgelerinin hareketli turizm adı verilen yat ve gemi turizmüne dönük hizmetler sunacağına dikkat çekerek, "Öyle bir serbest bölge kurmalıyız ki gelen turist geceliğine 100 dolar değil, 1000 dolar ödemeli. Ürünlerimize 5-10 dolar değil, 10 bin-20 bin euro ödeyecek hale getirmeliyiz. Böyle bir alanı koruma altına alıp Anadolu'daki mükelleflerin yatırım yaptığı ama dünyadaki örneklerinden çok daha ileride serbest bölgeler haline getirmeliyiz" diye konuştu.

organize gayrimenkul

BÖLGEMİZİN EMLAKÇISI

**17 Yıllık tecrübemiz ve Mustafa Sarper Yağcı
yönetimindeki uzman kadromuzla bölgemizde hizmetinizdeyiz.**

0 232 328 28 28 - 0 532 552 12 55

**AOSB, KAKLIÇ, SASALI, KEMALPAŞA, ALİAĞA OSB, ULUKENT, MENEMEN'de
SATILIK - KİRALIK FABRİKA ve DEPOLAR İLE SATILIK SANAYİ ARSALARI**

K İ R A L I K

K İ R A L I K

20.000 TL

AOSB'de
4.250 m2 Arsada 2.000 m2 Kapalı Alan
6 Adet Ofis 200 Kw Enerji

K İ R A L I K

45.000 TL

AOSB'de
10.000 m2 Arsada Sundurmaları ile birlikte
8.000 m2 kapalı alan
600 Kw Enerji Doğalgazlı 12 metre Yükseklik

K İ R A L I K

12.500 TL

AOSB'de
2.000 m2 Arsada 1.500 m2 Kapalı Alan
6 Adet Ofis Doğalgazlı
200 Kw Enerji 6,5 metre Yükseklik

15.000 TL

Aliaga OSB'de
5.000 m2 Arsada 3.000 m2 Kapalı Alan
200 Kw Enerji Yeni Fabrika

REFERANSLARIMIZDAN BAZILARI:

Orimpex Dış Tic. AŞ
Er-SaKimyevi Mad. San. Tic. Ltd Şti
Piri Reik Kum. ve Den. Hiz. Ltd Şti
Janoschka San. Tic. AŞ

Gürmak Otomotiv San. ve Tic AŞ
Pava Tek. Serv. San. Tic. AŞ
TKO Sert MetalMak. San. Tic. AŞ
Özgün İmplant Tic. Ltd. Şti

8045/2 Sokak B Blok Daire:2
Atasanayi Sitesi Girişi Çiğli-İZMİR
Tel :+90 (232) 328 28 28 Fax: +90 (232) 328 17 24
www.organizeemlak.com
organizeemlak@gmail.com

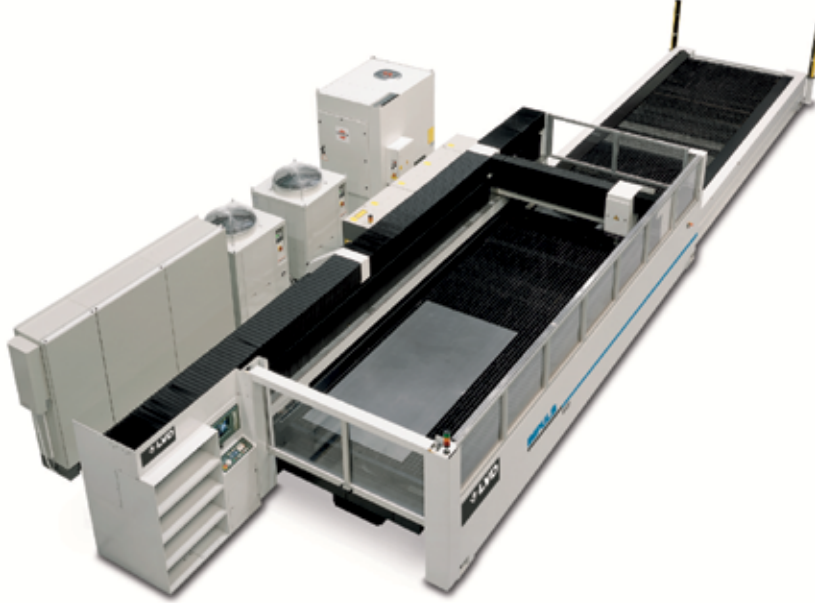
LAZER KESİM MAKİNEMİZ HİZMETİNİZDE

2000 X 6000 MM TEZGAH BOYUTU

25 MM SİYAH SAÇ KESİM

20 MM KROM SAÇ KESİM

16 MM ALÜMİNYUM SAÇ KESİM

demsac®

Demir Saç Profil Lojistik San. ve Tic. Ltd. Şti.

TEL : 0232 376 70 71

FAX : 0232 376 70 72

info@demsac.com.tr

www.demsac.com.tr

ADRES : 10044 SOKAK NO:2 A.O.S.B. / İZMİR